

SLOVENSKI PRIJATEL.

Izhaja enkrat
v mesecu.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja na leto
4 fl. po pošti.

Št. 8.

15. avgusta 1859.

VIII. tečaj.

Pridiga za angelsko nedeljo.

(Kaj smo angel-varhom dolžni? Gov. A. L.)

„Bog je zavoljo tebe svojim angelom zapovedal, da tebe po vseh tvojih potih varjejo.“ Ps. 90, 11.

V v o d.

Kako dobitljiv je Bog nam ljudem! Neprenehoma nam deli svoje dobrote, da bi z njimi večno zveličanje dosegli. Dal nam je starše, učnike in duhovne, ki skerbé in delajo za našo dušno in telesno srečo. V svoji katolski cerkvi ima brezštevilno pripomočkov, kateri nas pravičujejo in posvečujejo. Tukaj imamo božjo besedo, ki se nam ob nedeljah in praznikih oznanuje. Tukaj imamo sv. zakramente, posebno zakrament sv. pokore in presv. Rešnjega telesa, kadar le hočemo, ji lahko prejmemo. Tukaj imamo imenitno daritev sv. maše, katero mašnik vsak dan za nas opravlja. Z besedo: Vse imamo, kar le potrebujemo za svoje zveličanje. „Gospod, moramo s kraljevim prerokom reči, Gospod kaj je človek, da na njega misliš ali sin človekov, da ga obiščeš?“ (Ps. 13 3, 3.)

Pa kaj pravim? Njegova ljubezen do nas je še večja, celo duhovi iz drugega sveta, angeli Božji, morajo nas varovati in nam služiti. Kakor skerben oče svojemu sinu zvestega tovarša na pot da, tako je naš naj boljši Oče v nebesih nam vsakemu sv. angela varha dal, da bi nas varoval po potu tega življenja in nas srečno kdaj v nebesa pripeljal. „Bog, govori David, je zavoljo tebe svojim angelom zapovedal, da tebe po vseh tvojih potih varjejo. Na svojih rokah te bodo nosili, da se ob kak kamen ne spotakneš.“

O hvalimo za to veliko ljubezen Božjo, in storimo se je s tem vredne, da bomo zmeraj dobri otroci svojih sv. angelov

varhov, in da svoje dolžnosti do njih na tanko spolnujemo. Kaj smo jim pa dolžni? Na to vprašanje vam bom dans odgovoril z besedami sv. Bernarda, ki pravi:

Angelom varhom smo dolžni:

1. spoštovati jih,
2. hvaležni biti jim,
3. Zaupati v nje. Poslušajte!

Razlaga.

1. Smo dolžni angelom varhom spoštovanje zavolj njih pričujočnosti.

a) Angeli sicer niso povsot pričujoči, kakor Bog, to je, ne morejo en in tisti hip povsot biti, in vsega s svojo pričujočnostjo napolnovati. Resnica je pa, da so naši angeli varhi povsot pri nas, ki ogledujejo naše djanje in nehanje in nas nikdar ne zapusté. Te resnice nas že pamet prepriča. Ker je Bog svojim angelom zapovedal, nas na duši in telesu varovati, morajo tudi pri nas biti, ker bi nam drugač ne mogli pomagati. Poglejmo v sv. pismo, in vidili bomo, da so angeli varhi povsot pri nas. Tako beremo v bukvah Tobija, da je angel molitev pobožnega Tobija pred Gospoda nosil in na tanko vedel za njegove dobre dela. To bi ne bilo moglo biti, ko bi angel Rafael pri Tobiji ne bil. Judit je na ravnost rekla: „Kakor gotovo Bog živi, me je njegov angel varoval, ko sem od tukaj šla, tam bila, in se od tamkej nazaj vernila.“ Jud. 13. 21. Sv. Paul imenuje angele služabne duhove, in pravi, da „so za strežbo poslani zavolj teh, kateri bodo delež zveličanja prejeli.“ Hebr. 1, 14. Če angeli ljudem služijo, se samo ob sebi ume, da jim morajo tudi vpričo biti. To so sv. učeniki zmeraj terdili. „V vsakem oglu“ pravi sv. Bernard, „spoštuj svojega angela; ker angeli so vpričo, so vpričo ne le pri tebi, ampak tudi za te, so vpričo, da te varjejo“. To nas uči veliko pred sv. Bernardom tudi sv. Zlatousti, kateri pravi, da angeli v cerkvi s kristjani Boga hvalijo, in njih molitve prednj nosijo.

Kakor hudi duh po besedah sv. Petra okoli hodi in išče, koga bi požerl, tako nasproti angeli Božji med nami hodijo, da bi nas oteli in rešili. Ali smo sami ali pri ljudeh, ali delamo

ali počivamo, molimo ali se veselimo, dobro ali hudo delamo, naš angel varh je pri nas in gleda nas. In če nas tudi kdaj s svojo osebno pričujočnostjo zapusti, je po besedah sv. Tomaža Akvinčan vendar s svojim djanjem, po svojem delanju, s svojo močjo pri nas, ker tudi v nebesih ve, kaj se z nami godí, in je lahko prec pri nas, ker je duh in ga čas in prostor ne zadržuje.

b) Ker je torej naš angel varh zmeraj in povsot pri nas in za nas skerbi, povejte mi sami, ali se ne spodobi, da mu naj večje spoštovanje skazujemo? Vidim, kako tam v Babilonu Tobijeva družina na obrazu leži, vidim, kako trepeti, in se groze komej zave. Zakaj tako? Zato, ko se jim je mladeneč, ki je mladega Tobija po potu spremljal, razodel, da je on angel Rafael. Ali ne bomo tudi mi ravno tako spoštovali svojega angela varha, ki nam zmeraj, če tudi nevidoma, na strani stoji. Ako se ne prederznete pričó poštenega človeka kaj slabega storiti, kako bi se pa prederznili pričó angela varha, ki greh čez vse sovraži, Boga razžaliti? Zares! ko bi vselej pomislili: Angel varh je pri meni, me vidi, ni mogoče, da bi še greh storili. Nekdo je uprašal pušavnika: Kako pa zamore zmeraj tako pobožen in bogaboječ biti, in on mu je odgovoril: „Večkrat se spomnim angela varha, ki mi na strani stoji, in zapiše vsako moje djanje. Ta spomin me napolnuje s sv. spoštovanjem in stori, da se zmeraj skerbno varjem, da kaj ne rečem ali ne storim, kar bi mu ne bilo všeč.“ Moji ljubi, poslužimo se tudi mi tega pripomočka. Zmislimo si večkrat, da angel varh je pri nas, da ne bomo nikdar grešiti zamogli. Smo v slabi priložnosti, ali v nevarnosti v kak greh pasti, recimo sami sebi: „Ako me tudi nikdo ne vidi, me vidi moj angel, kako bi zamogel vpričo njega hudo storiti?“ Hoče nas naša lenoba od dobrega zadržati, spomnimo se sopet svojega angela varha in recimo: „Moj angel varh me gleda, ne smem v dobrem zanikern biti, ker bi ga s tem razžalil.“ Zapišimo si to resnico, da je angel varh zmeraj pri nas in nas gleda, globoko v serce, potem ne bomo iz sv. strahu tako lahko na slabe pota zašli. Premislimo pa tudi večkrat velike dobrote, ktere nam on deli, da mu bomo po dolžnosti zato hvaležni.

2. Kdo zamore prešteti vse dobrote, katere nam naši angeli varhi na duši in telesu skazujejo!

a) Že prvi hip našega življenja nas vzamejo v svoje varstvo, in nas ne zapusté do našega zadnjega zdihljeja. Varjejo nas v nevarnostih našega življenja, zavracajo od nas zlege in nesreče in nam neizmerno veliko dobrega storé. Spomnite se le obilnih dobrot, katere je angel Rafael staremu in mlademu Tobiju dodelil. Spremljal je mladega Tobija po potu, ga je rešil iz žrela morsklega soma, zdravega je nazaj domu pripeljal in ozdravil naposled njegovega očeta mnogoletne slepote. Koliko dobrot! Spomnite se treh mladenčev v ognjeni peči. Strašno je plamen razsajal in je celo može, ki so mladenčé v ogenj vergli, umoril, tri mladenči pa so živi in zdravi ostali v grozoviti žerjavici. Še obleka se ni nič poškodovala. Kako se je to moglo zgoditi? „Angel Gospodov, pravi Daniel, je prišel in ogenj potolažil.“ Izmaelj je že žeje umiral, in prikaže se njegovi materi Agari angel, ji oči odpró, da ugleda bližnji studenec in reši sinu življenje. Sv. Peter je bil vklenjen v ječi, vojaki so okoli njega in ga varjejo. Prihodnje jutro so ga umoriti mislili. Pa angel se mu ponoci prikaže, spone padejo same preč od njega, železne vrata se odpro, čujeci vojaki se ne ganejo, dokler ni Peter prost in otet smertne nevarnosti.

Takih izgledov, kako angeli varhi nas ljudi varjejo, imamo še več. Le pomislimo sami svoje življenje. Kolikotere nevarnosti nam od vseh strani žugajo! Od kar je greh na svet prišel, je smert okoli in okoli nas. Vse stvari so nam sovražne in nam strežejo po življenji. Imamo slabo perhljivo telo. Le naj manjši napotljej, in zdravje, moč, celo življenje je proč. Kakor smo mi, tako je naše premoženje zmeraj v nevarnosti. Ogenj, toča, povodenj, suša, slana ga nam lahko gonobi, tatovi vkra-dejo. Kdo pa varje nas in naše premoženje, kdo je zmeraj pri nas kakor zvest prijatelj in nas varje kakor punčico v ocesu? Kdo drugi, kakor angel varh. On nas spremlja po potu našega življenja, odvraca od nas vse, kar bi nam utegnulo škodovati in skerbí na vso moč za našo srečo.

b) Ali angeli skerbé še veliko bolj za našo dušo, kakor pa za telo. Oni vedó, koliko je vredna naša duša, za to si prizadevajo oteti jo. Balaam, hudobni prerok, se je bil podal

na pot k kralju Balaku. Ko je že šel nekaj časa, stopi živinče katero je jezdil, kar na enkrat s ceste v stran. Balaam tepe živinče, da bi ga spet spravil na pravo pot, živinče se splaši, naleti na nek zid, in poškoduje Balaamu nogo; zato še bolj serdit, pretepa še bolj živinče, da bi ga naprej spravil. Ali zdaj se mu odpró oči, vidi stati na potu angela s potegnjenim mečem, ki mu pravi: „Prišel sem, ustavit se ti, ker je napčna tvoja pot.“ 4. Moz. 22. 32. Balaam se je bil namreč podal na pot, preklet Izraelsko ljudstvo; to ni bilo prav, zato se mu je bil ustavil angel. Enako se ustavlja angel varh ljudem, kadar gredó po napčnem potu v greh. Ne ustavlja se jim očitno, ne žuga jim z mečem v roki; ali ustavlja se jim, ker jim govori na tihem na serce. Grenko očitanje vesti, ki ga občutimo po grehu, to je potegnjeni meč, s katerim se nam ustavlja angel in nas zavračuje od greha. Rezna beseda, ki jo govori duhoven na prižnici ali v spovednici, je primorala že marsikterega, da je povernil ptuje blago, zapustil nečisto znanje, opustil jezo in sovraštvo in se spreobernil. Glej, ta rezna beseda, ki je spreobernila grešnika, je bila zbrušeni meč, ki ga je položil angel varh duhovnu na jezik, da je ž njim poboljšal grešnika in rešil njegovo dušo. Tako se nam ustavljajo angeli varhi z golim mečem, in nas préganjajo s sveto silo zapustiti nevarne poti. Kolikrat je v nevarnosti naše izveličanje, ko še ne vemo zato! Kolikrat vstajajo nevarne misli v našem sercu, iz katerih lahko izvirajo naj večje pregrehe! kolikokrat pridemo po svoji lahkomišeljnosti ali zapeljani od slabih izgledov sveta na pota, ki nas na tihem peljejo v večno pogubljenje! Angel varh, ki spozna nevarnost, nas derži nazaj. On nas razsvetljuje, da vidimo svoj nevarni stan, on nas sili in priganja znotrej po glasu naše vesti, zunaj z besedo duhovna ali dobrega prijatla, da se vernemo o pravem času in uidemo žrelu strašne pogube. To je skusila, da molčim toliko družih prigodeb, pobožna devica Hermelinda. Neki dan je šla iz mesta v neko vas. Hudoben človek viditi jo, se vname nečistega poželjenja do nje ter sklene, odpeljati jo s silo. Ali glej! Angel je bil s pobožno devico. „Beži od tod, ji je rekel, ker pošast preži na te!“ Hermelinda uboga, in reši svojo nedolžnost. Kolikrat si že slišal, kristjan, tak notranji glas! Kolikrat si že slišal: „Beži od

tod, zapusti to hišo, zapusti uno osebo, zapusti tisto slabo navado, tisto malopridno drušino itd:!" Glej! to je glas angela varha, ki te odvraca od greha in napeljuje k pobožnosti.

Ali naj večo pomoč nam skazuje angel varh smertno uro. Ta strašni trenutek napenja hudič vso svojo moč, vso svojo zvijačo, dušo pogubiti, ker zdaj ji še škoduje lahko, poznej ji ne more več. Zato pravi skrivno razodenje: „Hudič gre k vam doli, in ima veliko jezo, ker ve, da ima malo časa.“ 12. 12. Ali angel varh nas ne zapusti. On stoji nevidno pri naši smertni postelji, odbija ognjene pušice hudičeve, da nam ne škodujejo; poterjuje nas v veri, daje nam serčnost in moč v skušnjavah, vžiga v našem sercu ogenj Božje ljubezni, in sprejme o smerti našo dušo v svoje roke, ter jo nese v naročje Abrahamovo. Zato kliče pri umirajočih duhoven tudi angele na pomoč, ker moli: „Sprejmi ga sv. Mihael, veliki angel Božji, pridite mu nasproti angeli Božji in peljite ga v nebeški Jeruzalem!“ Ker nam tedaj angeli božji toliko dobrega storé na duši in na telesu, ima pač sv. Bernard prav, ko nas k hvaležnosti do njih opominja. — Kako jim pa hočemo hvaležni biti? Ali jim hočemo kakor Tobija polovico premoženja ponuditi? O ne, angelom ne dopada naše vmazano blago, ker so duhovne bitja in vživajo nebeške bogastva. Zahvalimo se jim vsak dan v priserčni molitvi, obračajmo v dobro milosti in dobrote, ki nam jih oni delijo tako radodarno, skerbimo za časno in večno srečo bližnjega, posebno jih radi ubogajmo in živimo nedolžno. To je naj lepša zahvala, ki jo zamoremo dati angelom varhom. Ako smo jim tako hvaležni, se smemo tudi terdno zanašati na njih varstvo.

3. Ker oni so naši naj mogočnejši in naj boljši prijatli.

a) Koliko mogočnejši so angeli kot vse pozemeljske oblasti! Na Božji migljeji zatarejo lahko cele vojske, razdenejo velike mesta in premagajo mogočne kraljestva. Kako lahko tudi varjejo posamezne ljudi in cele kraljestva pred sovražniki in odvernejo od njih sleherno nesrečo. Ako se hočete prepričati tega, odprite le sv. pismo. Angel Božji je bil pomoril vse Egiptovske pervorojence, angel Božji je tepel s kugo Izraeljce za Davida, angel Božji je bil pomoril eno noč sto pet in

osemdeset tisuč Asircov, angeli so bili pa tudi pe-
ljali Izraeljsko ljudstvo vkljub brezštevilnih opovir in nevar-
nosti v obljubljeni deželo. Daniela so bili oteli iz levnjaka,
pobožno Judit so podpirali v otevanji Betulije. Ti in še na
kupe drugih izgledov iz sv. pisma nam pričajo, kako mogočni
da so angeli božji.

b) In te tako mogočne bitja so naši naj boljši prijatli.
Starši ne ljubijo toliko svojih otrok, kolikor ljubi angel varh
tisto dušo, ktera je njemu izročena. Koliko veselje zanj,
ako ta duša preživi v sveti nedolžnosti svoje dni! Pa tudi
kolika žalost zanj, ako vidi, kako zapusti človek, njemu izročeni,
pot pobožnosti ter hodi po potu greha! Ko bi se mogel jokati,
pretočil bi toliko solz, kolikor je rosnih kapljic pomladansko
jutro na zemlji. Ker on, sveti angel, ve, ob kako neprecen-
ljivo dragotino pride človek, kadar zgubi z grehom milost
Božjo; on pozna velikost dušne nevarnosti in nedopovedljivo
revšino, ki ga čaka v večnosti. Od tod pa tudi njegovo pre-
veliko veselje, kadar se grešnik spreoberne in spokori. Kristus
sam pravi, da se angeli bolj veselé nad takim, kakor pa nad
99 pravičnimi, ki ne potrebujejo pokore.

Ker angeli varhi toliko skerbé za naše zveličanje, zato pa tudi
neprenehoma prosijo za nas Boga, da bi se nas usmilil in nas nikdar
ne zapustil s svojo milostjo. Posebno pa še prosijo za grešnike.
Jezus je povedal enkrat naslednjo priliko. Nek gospod je imel
smokvino drevo, ki ni nikdar rodilo, in je rekel vertnarju:
Glej, že tri leta hodim in iščem sadu, pa zastonj, posekaj ga,
čemu bi tukaj delalo napotje! Vertnar pa je odgovoril: Go-
spod, pusti ga še to leto, jaz ga bom okopal in mu pognojil,
morebiti bo rodilo. Luk. 13. Ta usmiljeni, za nerodovitno drevo
tolikanj skerbni vertnar je naš angel varh. „Minulo je že to-
liko let“, toži Bog, „pa uni človek se ne spokori. Potrebti
ga hočem s sveta in ga vreči v večni ogenj. Čemu bi še ži-
vel uni mož, ki z nogami tepta vse dolžnosti keršanstva in
naklada krivico na krivico? Čemu bi še živela una žena, ki,
sama malovredna, tudi otroke za pekel izrejuje pohujševaje jih
s slabim izgledom? Čemu bi še živel uni sin, ki je v svojih
nesramnih hudobijah zrel za pekel? Čemu bi še delj živela
una hči, ki gerdo živi in je le pohujšanje celi soseski“. Tako

185

in enako govori Gospod, in že vzdiguje desnico udariti po grešniku: Ali dobri vertnar, angel varh, prosi, ustavlja pravico Božjo, da ne pogubi grešnika. „Gospod!“ vzdihuje on, „usmili se grešnika, pusti ga še živeti, ločiti ga hočem od slabe tovaršije, pokazati mu hočem strašne prepade, v ktere se bo pogreznil, govoriti mu hočem na serce, pripeljati mu gorečega spovednika, morebiti se bo spreobernal in spokoril!“ Tako in enako prosi angel varh, in sprosi, da ima Bog usmiljenje z grešnikom in da mu še podaljša čas pokore. Ah na tisuče grešnikov bi se bilo že pogubilo v grehah, ako bi ne bili prosili angeli zanje.

S k l e p.

Koliko zaupanje moremo tedaj imeti v angele varhe, ker so naši tako mogočni in ljubezni polni prijatli. Naj smo v kateri koli potrebi, nas oni ne zapusté, ampak varjejo nas in prosijo Boga za nas. Bodimo pa tudi njih ubogljivi varvanci, da bomo vredni njih varstva. Spoštujmo jih zmeraj in nikar nikoli ne pozabimo, kako so blizo nas, da slišijo in vidijo vse, kar govorimo in delamo. Misel na njih pričujočnost naj nas odvrča od hudega in napeljuje k dobremu. Zahvaljujmo se jim priserčno za obilne dobrote, ki jih nam delé na duši in na telesu. Zaupajmo tudi v njih pomoč, in kličimo jih, naj pomagajo v dušnih in telesnih potrebah. „Ker naš ljubijo,“ pravi sv. Avguštin, „nam tudi pomagajo na vso moč, vsako uro, na na vsakem kraji in skerbé za naše potrebe.“ Amen.

Pridiga za malo gospojnico.

(Od sv. čistosti ; gov. L. D.)

„Vse, kar je lepega in častitljivega na svetu, ni toliko vredno, kot čista duša;“
Sir. 26, 20.

V v o d.

Kakor nekdam po Sodomi in Gomori, tako lazi tudi še dan današnji necistost po svetu; po hribih in dolinah, po mestih in vaseh svoj dom ima, in mlade in stare, in moški in enski spol v svojih mertvaških ketinah vklenjenega derži.

Število poštenih, čistih mladenčev se manjša od dne do dne, devišstvo kersanskih deklet je če dalej bolj redko, in v zakonskem stanu se prešestvo in mutasti greh po širokem in dolgem razširja. Duhovni učijo, cerkev se joka in britke solze pretaka, ljudje pa od veselja do veselja kot metulj po rožah skačejo, greaki, nečisti strup serkajo, in ga lahkomišljeno požirajo, kakor da bi nar boljša sladka sterd bila. Ja clo tako delječ je prišlo, da se loternija več ne sramuje; da ne hodi več le ponoči, kot nekdam, ampak clo pri belem dnevu se vlači, svojo glavo visoko nosi, ter se hvali in časti; ljuba nedolžnost pa v prahu leži, povsodi se zatira, povsodi zaničuje, s gerdimi primki se obklada. Ali dans, dragi fantje! ljube dekleta! ki še nedolžnost nar lepši zaklad v svojem sercu imate, dans enkrat povzdignite svoje glave, in razveselnjte se: ljudje ne marajo za vas, vas čertijo in sovražijo; ali nebeški duhovi se nad vami veselijo, vas v časti in spoštovanju imajo. Hudobni svet, se ve da za vas ne mara, ker tovaršije ž njim imeti nocete, ali ljubi pa vas Maria, mati božja, in za vas vedno prosi, in vas s svojo pomočjo podpira; ona vam spleta deviški venec iz nar lepših rož, ki v nebeškem vertu rastejo; iz rož, ki prijetno dišijo, da noben rožmarin ne tako, in prelepo cvetejo, da nobena roža na svetu ne tako. Na njo tedaj se ozirajte, kolikorkrat se zaničujete, in dasiravno okrog in okrog vas vse od nečistega djanja boleha, ne pustite se vendar zmotiti in ognusiti, temuč zmiraj Jezusu zvesti ostanite, ki je nar čistejšo Devico za svojo mater zvolil. In dá bi tudi jaz vas vsaj nekoliko razveselil, si hočem prizadjati, in vam povedati, kako 1. da Bog čiste duše silno rad ima, in kako zlo jih ljubi, zraven vam pa tudi pokazati, 2. kako da se obnašati imate, da se ložej madežev obvarujete. Tebe pa, o Maria! ker le k tvoji časti govorim prosim, milostljivo poglej na me in pomagaj mi, da moje slabe besede v dobro pripravljene serca padejo, in jih za te vnemejo! Pripravite se!

Razlaga.

1. Veliko lepega in zalega, veliko dragega in prijetnega je na svetu, in ko bi clovek na zbiranje imel, bi skoraj ne vedel, kaj da bi si zbral. Nekterim dopada vse, kar se

zlatu in srebro imenuje, in kar je dragih biserov, ki se svetijo; drugim spet dopadajo lepe drage oblačila, kar je židanega in zametnega, ali kar je rudečega, in kar šumi in diši, to jih mika, in k sebi vlačí. Nekteri imajo veselje nad zidovjem in pohištvom, in ni je jim lepše reči, kar jih poznajo, kot lepa njiva, rodoviten dober travnik, in dobro zaraščena hosta. Drugi spet veselje imajo nad dobro rejeno živino, na njo mislijo po noči in po dnevi, zanjo bolj skerbijo, kakor za se, kakor za otroke in ženo. In kaj menite, kaj od vsega tega Bogu nar bolj dopada? Vse to je v božjih očeh prazno in nič vredno, čista duša, pravi sv. pismo, pred njim nar več velja. O koliko veselje mora to biti za vas mladenčce, ki ste revnega stanu, in nimate premoženja nobenega; Bog na vse to nič ne gleda, in za vse to nič ne mara le čista roka in pošteno serce, to mu dopada. Reven pastir, ki je v hodnik in raševno oblečen, in mu nedolžna kri po njegovih žilah teče, mu je stokrat ljubši, kot bogatinec, ki v denarjih sedi, premoženja scer obilno ima, poštenja pa nobenega. Koliko veselje je to tudi za vas, ve keršanske dekleta! ki ste od hudobnega sveta večidel zaničevane in dobrega le malo vživljate, vaša nedolžnost je boljša kot vse drugo na svetu, lepša kot lilije na polju, svetlejša kot svitlo solnce, ki stoji na sredi jasnega neba. Jezus sam vas šteje za neveste, in vam bo svatovšnjo napravil, kakoršne še ni vidilo nobeno človeško oko, in drugega ne tirja od vas kot vaše čisto serce polno ljubezni do njega. Naj tedaj drugi živijo, kakor se jim dozdeva, in naj iščejo nečimernega veselja tu in tam, vaše veselje naj bo v čistosti svoje leta preživeti, in se skerbno vsega varovati, s komur se devištvo zgubi in ognjusi. Naj se drugi zanašajo na svoj lep obraz in svojo zalo postavo, obljubim vam, da vaše lica, na katerih roža nedolžnosti cveti, se Jezusu bolj zale dozdevajo, kot nar bolj sloveča lepota; vaše krila brez nečimernosti, in morebiti še iz domačega platna narejene, so mu ljubše, kakor druge, ki so grozno drage, vse obšite in šumeče, pa morebiti gerdo telo in omadeževano serce zakrivajo. Imejte oči, kakoršne hočete, njemu se le tiste ljubeznive zdijo, v katerih se sramožljivost sveti; imejte ustnice, usta rudeče ali ne, njemu le tiste dopadajo, ki so ciste, in se od drugega spola ognjusiti ne puste; imejte lase černe ali kake

druge, Jezusu je vse eno, njemu so le tiste ljube, ki se ponižno nosite, in ne želite, da bi posvetnjakom dopadale. O res, in resnično je tedaj, da ni več sreče pod solncem, kot čist človek, ki nedolžno živi, in se hudim željam premagati ne da. Posvetni ljudje scer ne morejo zapopasti, kako da bi kaj veselja na svetu imeli, ker nočete ž njim kleti in klafati, kakor oni znajo; pravijo, da ste mutaste, če nočete ž njim tovaršije imeti; da se zmiraj žalostno deržite, ali posvetni človek ne zastopi, pravi sv. Paul, kar je božjega, tako tudi oni vas za neumne imajo, in ne vejo, da so sami nar veči neumneži. Se ve, da po oštarijah ne hodite, ne pijančevate, ali kdor po oštarijah pri vinu veselja in kratkega časa išče, je že slabo, je že djano za njegovo dušo, za njegovo zveličanje. Zato bote pa pili v nebesih iz studenca večnega življenja, iz kterega kdor pije, se njegova mladost nikoli ne postara in njegova lepota nikoli ne obleti. Po noči, se ve, se nikoli ne vlačite, ne rijovete, ne upijete, in zato mislijo, da nimate nobenega veselja; ali kdor nad ponočnim vasovanjem veselja kaj najde, bo dosti slabo za njega, in očitno kaže, da je ves razujzdan in poživinjen; zato pa bote v nebesih nove in vesele pesme prepevali, kterih tisti ne bo znal peti, ki je nedolžnost svojo zapravil, in jih še clo slišal ne bo. In nedolžnost ohraniti ni ravno tako težko, kakor si ljudje sploh mislijo. So nekatere ženske med vami, za ktere nihče več ne mara, zato, ker same nesramnosti več doprinašati ne morejo, pa druge mlade dekleta pačijo, jih ucijo, kako da tovarševati morajo, in pravijo, da se obvarovati zmiraj nobena ne more, ampak vsaka mora zapeljana biti pred ali potlej. Ja, jaz mislim, ko bi sam peklenški med vami hodil, bi toliko krivih in zapeljivih navkov zasijati ne mogel, kolikor jih vaša spačena glava skuha. Toliko sv. devic je v nebesih! Sv. Justin marternik pravi od svojih časov: Veliko, veliko jih je med nami možkih in ženskih, ki so že po 60, 70 let stari, pa ravno tako nedolžni, kot takrat, ko so jih od kersta prinesli; vi pa pravite, da nedolžen ostati nobeden ne more“. Sama hudobija iz vas govori, sama nemarnost, ker se jih je toliko obvarovalo, zakaj bi se tudi mi ne mogli? In kako se zadržati moramo, ako hočemo nedolžnost ohraniti, le poslušajte!

2. Kdor hoče za menoj čist in nedolžen biti, pravi Jezus, a) naj sam sebe zatajuje. To se pravi, naj zatira svojo hudo poželenje, in se vsega ogiba, kar bi ga omadeževati znalo. Kakor tat včasih skoz okno zleze in po hiši pokrade, tako tudi človek, ki svojih oči nič ne varje, in nobene sramožljivosti nima, dolgo brez greha ne ostane. Že kralj David je zavoljo nesramnega pogleda v prešestvó zabredel, in tudi dandanašnji marskteri mladenč le nesramno pogleda, in proč je njegova nedolžnost; in marsktero dekcle se le ozre, kamor bi se ne smela, in nima ga več miru ne pokoja, ampak ranjena je njena nedolžnost in umirati začne. Ali ne samo nad svojimi očmi, ampak nad vsemi svojimi počutki moramo zvesto čuti, da nas ne zmotijo, in kaj ne zapeljejo; in posebno postiti se moramo radi, ter večkrat v jedi in pijači si kaj pritergovati. Kdor je vinu vdan, sam v sebi ogenj nečistosti vnema, in dobro rejeno telo, pravi sv. Hieronim, je smertni strup za čistost. Zato beremo ja od svetnikov, kako da so malo spali, zmerni bili v jedi in pijači, in pogosto se postili. Pri nas pa, kako gerdo je vendar to, je včasih vse pijano, kar je pri hiši, clo majhne otroke že z žganjem in sadno pijačo zalivate, samo z vodo ne, ki je vendar nar bolj zdrava pijača za njih duše in telo. Nekteri starši so clo neumni, da svojega otroka, ki ga vidijo, da si kaj v jedi in pijači včasih kaj odreče, in vsega od kraja ne je in ne pije, se jim ne zdi prav, in pravijo, da delati ne bo mogel. Res je, da bi ne bilo prav, ko bi vaši otroci delati ne hotli, in ko bi se s tim zgovarjali, da se postijo; ali dokler svoje dolžnosti spolnujejo, in pri delu ne pešajo, vam ni treba nobene skerbí imeti, da bi zboleli ali konec vzeli, in od nobenega še ne vemo, da bi bil od cerkvenega posta zbolel in umerl, zavoljo požrešnosti in pijanosti jih je pa že kaj veliko pomerlo in konec vzelo.

b) In drugič vam spet rečem: hodite večkrat k spovedi. Večkratna spoved, pravi nek cerkven učenik, pred kakim modrim in bogaboječim spovednikom grozno veliko pripomore vsakemu, da nedolžnost svojo ohrani. Tolikokrat sem vas k temu že opominjal, da že sam ne vem, kolikokrat, in večkrat sem že sam pri sebi rekel, da kar besedice ne bom več zinil, ker vidim, da nobeno opominovanje nič ne zda; ali sam ne

vem, kako da to je, da moj znotrajni duh me ne pusti molčati, in zoper svojo voljo začnem zopet govoriti. Nekteri, to da silno malo jih je, ubogajo, drugi pa, mislim, da tudi zanaprej ubogali ne bojo. In tukaj starši! je vam spet zamolčati ne morem, da vi sami včasih svojih otrok ne pustite, da bi k spovedi šli, ter jih zadržujete in mislite: Jaz sem brez večkratne spovedi živel, zakaj bi pa moji otroci ne mogli? Ve stare krive drevesa! menite, ker ste ve krive zrastle, da morajo vaši otroci ravno tako skaženi biti? Težko mi dene, pa vender moram povedati vašim otrokom, da v ti reči vas niso dolžni vbogati, ampak navka svojega spovednika naj sederžijo. Še sv. Avgustina je grevalo, da se v svoji mladosti ni večkrat spovedoval, in ran svoje duše ne odkrival. In sv. Jeronim pripoveduje od nekega mladenča, ki je silno hude skušnjave zoper čistost imel, pa je vse srečno premagal, ker je pogosto sveta in navka pri svojem spovedniku iskal. Pri vas pa ravno mladi ljudje, ki so sv. spovedi nar bolj potrebni, se je nar bolj bojijo, in jo odlagajo dalej ko jo morejo. Ali zamore človek kaj duhovnega veselja imeti?

c) In tretjič molite radi in serčno. Nobeno jutro, noben zvečer sv. molitve nikar ne opuščajte, in nikoli nikar ne pozabite, da Bog je zmiraj pri vas, da njegove oči po noči ravno tako vidijo, kakor po dne, in skriti pred njegovim obrazom se nikdo ne more. Tat, ki v hišo zleze, in krasti hoče, ročno zbeži, kakor hitro zasliši, da kdo vpije, in ljudi na pomoč kliče; ravno tako naglo tudi skušnjavec zbeži, vas popusti, in se spet pobére, če le z upanjem v Boga kličete. On, ki je čisto Suzano iz rok dveh nesramnežev rešil, bo tudi vam moč dal, da se bote zapeljivcu ustavili, in nobena moč vam tega vzeti ne more, česar sami nočete. Dokler se bote pa le na pol branili, dokler se bote gerdih ostudnost le v djanji varovali, v sercu pa vse sorte gerdobije pasli, tako dolgo se pač čuditi ni, da vas vsaka skušnjava tako kmalo premaga, in da pri vsaki priložnosti od Boga odpadete.

d) Zadnjič priporočujem vam, da sosebno Marije nikar ne pozabite. Pogosto jo častite, in se njenim prošnjam priporočujte. Veliko sem jih poznal, pravi nek hrumen učenik, ki so kaj hude in pogoste skušnjave zoper čistost terpeli, potem

so se pa navadili, da so vsak dan k časti Matere božje kaj molili, in vse skušnjave so kmalo nehale, ali pa so tako moč dobili, da so srečno vse premagali.

S k l e p.

Za tó se še enkrat k vam, obernem, k vam keršanski mladenči in nedolžne dekleta! katerih vas zapeljivi svet še ni zmotil, in s svojo strupeno sapo še ni ognjusil, obernite se dans k nedolžni, čisti Marii, in tukaj pred njenim oblicjem, in njenim ljubeznivim Sinom Jezusom obljubite, da hočete svoje devištvo ohraniti, in se vsega nespodobnega veselja obvarovati, in Bog, on usmiljeni Oče! naj pogleduje z milostljivim očesom na vas in vašo obljubo. On naj vas varuje in vodi, da ne bote zašli, ampak srečno pridete tje v tiste kraje, kjer se bodo le tisti veselo zbirali, ki so čistega serca ostali, in bodo neskončno čistega in svetega Boga gledali in uživali vekomaj. Amen.

76 - Pridiga za praznik Marijnega imena.

(Imenitno je njeno ime; gov. L. D.)

„Jaz sem mati čiste ljubezni in strahu, spoznanja in sv. npanja.“ Sir. 24,24.)

V v o d.

Pri kraljih in cesarjih in drugih mogočnih je njih rojstni dan v veliki časti, ter ga v veselju, in kar se da slovesno obhajajo. Tak dan smo v četrtek tudi mi pri Mariji obhajali, ter smo v veselem spominu imeli, kako da je Marija brez madeža spočeta, vsa čista in nedolžna na svet bila prišla, da je tako po nji zveličanje vsem ljudem došlo. Pri nas bolj prostih in revnih je pa kerstni dan bolj v časti, da se spomnimo, kaj da smo takrat imenitnega obljubili, ko nam je bilo to sv. ime podeljeno, kakor nas zdaj kličejo, katerih neprecenjenih gnad da smo deležni bili, ko nam je bilo ime našega patrona podeljeno. In tega imenitnega imena praznik pri Mariji obhajamo ravno dans. Sv. oče papež Inocenc XI. so ga postavili, in ga po celem keršanstvu obhajati zapovedali, ker so bili 1683.

leta na prošnjo in z Marijno pomočjo hudi sovražniki Turki pri Dunaji srečno premagani, in čez mejo odpodeni, kar jih ni bilo v boju pobitih. Rad bi tudi jaz današnji dan Marijo kaj počastil, ali kaj? ker je vse premalo, kar bom povedal, da bi se njena čast kaj povišala. Vendar se revež prederznem reči, da Marija je 1. nar bolj žlahtna in častitljiva stvar; ona je 2. nar bolj gnade polna in sveta, in 3. nar bolj imenitna in mogočna. Moj Jezus! zbral si Marijo za svojo mater; o pomagaj mi, da bo vse, kar bom povedal od nje, le k tvoji in tvoje Matere veči časti, nam pa v zveličanje. Jaz bom govoril v imenu Jezusa in Marije; vi pa v tih presvetih dveh imenih zvesto poslušajte.

Razlaga.

Perva oseba v presveti Trojici, Bog Oče, nima nobenega posebnega imena; tretja, Bog sv. Duh tudi ne, ker te dve osebi niste nikoli na zemlji bile; druga oseba v presveti Trojici pa, Bog Sin, ki je Bog in Človek skupaj, med nami človeškimi otroci na zemlji prebival, ima že sôsebno ime: Jezus! Leto ime je tako imenitno in sveto, da se takrat, ko se imenuje, vse kolena pripogujejo tih, kar jih je v nebesih, na zemlji in pod zemljo. Zato pa mati katoljska cerkev k časti tega sv. imena tudi sv. praznik obhaja. Kakor se vse kolena z veliko častjo pripogujejo, ko se Jezusovo ime pove, tako naj se vseh serca priklonijo, ko se drugo presveto ime Marij pokliče, ktereга spomin se ravno dans obhaja.

Da bi se te dve imeni z večo častjo in pobožnostjo opominjale, je ob tih praznikih mati katoljska cerkev po sv. očetih svojim otrokom odpustikov odločila, da se jih vdeležujejo, kar je tudi prav, ker Marijno ime je med vsemi stvarmi nar bolj žlahtno in častitljivo. Že sv. evangelist Matevž jo je v četrtek kaj lepo počastil, ko pravi: Marija, od ktere je rojen Jezus, ki je imenovan Kristus. Jaz si ne morem več časti misliti, tudi cerkveni učeniiki od nobene več ne povedó, kot od tiste, ki je je mati božjega Sina deležna bila. Sv. Anzelm pravi: To samo je za Bogom nar večá čast in imenitnost Marije, ki se kje misliti more da se mati božja imenuje. Tudi Adam in Eva, dokler nista grešila in sta še nedolžna bila,

sta to čast imela, da se je Bog sam ponižal, in ž njima govoril, ž njima po paradizu hodil, in jih učil; ali Marija je imela sama to čast, da je Sinu božjega rmeškov pod svojim sercom nosila, ga na svojem naročju pečevala, ga redila, čedila, trideset let za njega skerbela, in ~~hitro~~ ~~veselila~~ veselila, ko je vidila, kako da rad vse vboga. Hodil je Noe z Bogom in se ž njim pogovarjal, Abraham mu je kot plujcu postregel, Sara je to srečo imela, da je iz božjih ust slisala, kako da bo njen zakon v visoki starosti požegnan, da se bo mati imenovala; ali mati Sinu božjega biti, za njega skerbeti, to čast je le Marija imela.

Pa ne le samo med ljudmi in drugimi božjimi stvarmi, ampak tudi med angeli uživa Marija nar višo čast. Mariji je ja bil tisti sam pokoren, jo pridno ubogal, kteremu se Kerubimi in Serafimi s strahom približujejo, pred njim na svojih obrazih ležijo, ga častijo, in na večno molili bojo. Po pravici se Maria kraljica angeljev imenuje, ker je tisti, čigar mati ona je, Gospod in kralj angeljev. Le spomnite se, s kakšno častjo da se ji je veliki angelj Gabriel približeval, ko ji je veselo oznanilo nosil. Še ni Maria nič vedela, kaj da se bo ž njo godilo, pa že jo s tolkšno častjo pozdravlja, ki se le materi njegovega Gospoda spodobi. Od tistega nesrečnega časa, ko sta Adam in Eva grešila, so vsi narodi s solznimi očmi po tisti se ozirali, ki bo s svojo ponižnostjo in pokorščino popravila, kar je Eva s svojo prevzetnostjo in nepokorščino bila zapravila; po tisti, od ktere je Bog že v paradizu govoril, ko je zapeljivi kači zaslužene kazni napovedoval: Napravi bom sovražtvo med tebo in neko ženo; med tvojim in njenim zarodom: Ti si boš prizadevovala jo v peto pikniti, ona pa ti bo tvojo ošabno glavo sterla. In tista mogočna žena, ki je zapeljivi kači, peklenskemu satanu glavo sterla, kdo ne ve, da je ravno Marija! Marija mati vse časti, je Mati našega upanja.

2. Maria je gnadepolna in sveta. To resnico nam je angelj Gabriel lepo povedal, ko ji je veselo oznanilo prinesel, in jo pozdravljal: Češčena si Marija! gnade si polna; Gospod je s tebo, žegnana si med ženami. Angelj ji ni rekel: Srečna si Marija, ker boš gnade polna, ampak srečna

si, ker si, to je, zdaj gnade polna, Gospod je s tebo, in žegnana si med ženami. Bog, ki jo je od nekdanj že za mater svojega Sinu bil zvolil, ji je gotovo vseh gnad obilno podelil, in jo z vsemi dobrotami olepšal, ki so ji dobre in potrebne bile. Zato jo sv. Bernard tako vesel kliče: „Maria! ni je pobožnosti na svetu, ne v nebesih med svetniki, ki bi se nad tebo kot solnce lepo svetila ne bila. Veliko, globoko, široko morje si. Kakor se v morju mnogi studenci in druge vode vse zbirajo, so bile zbrane v tebi vse gnade, čednosti in lepe lastnosti.“

Le spomnite se, kako da modri mož od nje lepo pripoveduje, da je bila od nekdanj zvoljena za mater božjega Sina in Odrešenika celega sveta izmed toliko tavžent svojega spola, ki jih je bilo takrat na svetu. Da ravno mati je bila le devica kot pred porodom, tako med porodom in po porodu. Bog pa Marii vseh teh dobrot ni tje v en dan dajal, kakor se lahko pri nekterih starih mislimo, ki bi kakemu svojemu otroku vse mogoče dobro radi zdajali, ona je bila vseh teh gnad zavoljo svoje velike svetosti vredna. Vsa pripravna in goreča je bila za vse to, kar je k božji časti kaj pripomoglo. Sv. Bonaventura v njenem imenu od nje takole govori: „Ko sta me moj oče in moja mati v tempelj oddala, sem prvič v svojem sercu sklenila, Boga imeti za svojega Očeta, in pobožno in pogosto sem mislila, kaj da bi mogla Bogu prijetnega storiti, da bi mi svojo gnado dati blagovolil. Drugič sem ustala o ponolci, in šla pred altar tempeljna, in z nar večimi željami Boga prosila ponižnosti, poterpežljivosti, dobrotljivosti, krotkosti in vseh čednost, po katerih bi prijetna pred njegovim obličjem postala. Tretjič sem prosila, da bi mi dal doživeti čas, v katerem bo tista presveta devica rojena, ki ima roditi Sinu božjega; in naj bi ohranil moje oči, da bi jo vidile; jezik, da bi jo hvalil; roke, da bi ji stregle; noge, da bi k nji postrežbi iti mogle; kolena, da bi zamogle moliti Sina božjega v njenem naročju.“ Nabirala si je skrivnosti večovečene besede v svojem sercu, in jih po prerokovanju stare zaveze prijemala, kakor sv. Lukež od nje pove: „Maria je ohranila vse te besede in jih premišljevala v svojem sercu.“ Kako grozno lepo je božjemu detetu stregla, in za njega skerbela, dokler je Jezus na svetu ostal. Po nje-

govem vnebohodu je njegovim učencem in drugim vernim bila v tolazbo, v poterjenje vere, v pomočnico, svetovavko, učenico in vodnico. Z eno besedo: V Marii so bile združene v obilnosti vse čednosti svetnikov: Vera očakov, upanje prerokov, ljubezen aposteljnov, stanovitnost marternikov, treznost spoznovavcov, čistost devic in nedolžnost angeljev. Ni čuda, da prebiva tako skerbna mati v nebeškem Jeruzalemu nar bližej pri svojem Sinu, povzdignjena nad vse kore Kerubinov in Serafinov. Tam mogočno kraljuje naše pribežališče, naša pomočnica, in nam priporoča, da naj se po njenem zgledu ravnamo in jo zvesto posnemamo, ker ona je nar bolj imenitna in mogočna stvar.

3. Mogočna je Maria pri Bogu, a) ker njena prošnja v nebesih tolikanj premore in ona v naših nadlogah nam tako rada na pomoč prihiti. Sv. Terezia nam pove, „da Kristus v nebesih rad uslišuje sv. Jožefa, ker je na zemlji njegov zvest skerbnik bil; kolikanj rajši bo še le svojo mater, Marijo vslišal, od katere je toliko postrežbe dobil ne le v otročjih letih, temuč ves čas svojega življenja.“ Zato tudi mati katolijska cerkev Marijo bolj pogostoma pomoči prosi kot kake druge svetnike. V litanijah vseh svetnikov se trikrat pokliče: Sv. Maria! sv. mati božja! sv. devic devica! In sv. očetje v svojih molitvah sebe in svoje bolj pogosto Marii devici priporočajo kot drugim svetnikom. Ko se bo kdo zmed vas v kakih britkostih znašel, h komu se bo nar popred zavpljivo zatekel?

b) Maria je mogočna, ker nam pomaga naše sovražnike krotiti, in jih osramotiti. Satan, on prekanjeni sovražnik človeškega roda, nam zmeraj nove boje napravlja. Zdaj se nas naravnost loti, zdaj nas zalezuje. Res nevarnosti so velike; ali pod varstvom Marije se nam hudiča bati ni treba. Ona ga ni samo zmagala, ampak sterla mu je tudi glavo. Maria je tista serčna Jahel, ki je Sisaru, pred kterim so ljudje trepetali, če so le njegovo ime slišali, s kladvom žrebelj v glavo pognala, da je kar poginil. Je tista Judit, ki je Holofernu, mogočnemu vojskovodju Asirskega kralja, glavo odsekala, njegove vojskine trume v beg pognala, in svoje mesto Betulio rešila. Kakor se vosek v ognju staja, bojo vaši sovražniki pred vami ležali, če se bo Maria vojskovala za vas.

c) Mogočna je Maria, ker molikovanje na božji njivi pleve, in pšenice od satanovega semena čisti. Dobro seme le je Bog v človeške duše vsejal, da bi ljudje vedno Boga častili, hudega se varovali, in le dobro storili; ali satan je prišel, in vsejal v človeške duše pozabljenje na Boga, nagnjenje k hudemu, nevkretnost k dobremu. Od todi tolikanj molikovanja po svetu, da je človek neumno rekel: les, moj oče si, in kamen: ti si me vstvaril. Pa te goste teme je Maria devica prepočila, ker je svetu luč rodila, da je Jezus z čudeži in žarki evangeljskih navkov Judejo in druge dežele rasvetljeval, aposteljne po svetu razpošiljal, in ljudi tako od častenja brezštevijlnih krivih bogov in ostudnih šeg k spoznanju edinega, pravega Boga pripeljal. Zato je prav imel naš rajni rojak, gospod Ignaci Knoblecher, provikar srednje Afrike, predenj se je zadnjič s svojimi tovarši iz Rima spustil, in med molikovavske zamorce podal, je bratovšnjo Marie vpeljal, in vse svoje skerbi in dela nji izročil; in znano je, koliko je dobrega opravil med zamorci.

Seme satanovo so tudi krivoverci, ki so od začetka berž si prizadevali mati katoljsko cerkev podreti, Marijo prečisto devico pa ob čast pripraviti; ali devica mogočna je vse te sovražnike zmagala, razkropila, sterla, kar tudi žalostni konec nekterih tih krivovercov priča. Zato po vsi pravici cerkev zmago presvete device večkrat prepeva z besedami: Veseli se, Maria devica, vse krive vere si sama zaterla po vsem svetu. Zaterla jih je pa na mnogo vižo. Rodila je Resnico, po kateri je bila zmota pregnana, in vsem krivim veram smert napovedana: po-teptala je vojvoda teme, ki je začetnik vseh krivih ver; podpi-rala je zagovarjevavce sv. vere in učenike, ki se zoper krive vere modro vojskujejo, in tako s svojim zasluženjem in s svojo priprošnjo krivoversko nezvestobo zavrača in in zatira.

S k l e p.

Ali imate potrebni zapopadek od Marijnega presvetega imena, kako da je le ona med vsemi stvarmi nar bolj zlahtna in častitljiva, nar bolj gnade polna in sveta, nar bolj imenitna in mogočna? Kader bote česa potrebovali, se mar ne bote vselej lepo k nji zatekali? Le poslušajte, kako da nas vse k sebi

kliče: „Pristopite k meni, ki me želite, in od mojega sadu se nasitite“. Vse lepo sprejemlje, vse objema, vse z materno ljubeznijo greje, nobenega prošinj ne zaničuje, proti vsem je s svojimi dobrotami vsmiljena. Če za njo hodiš, ne zaideš; če na njo misliš, se ne motiš; če te ona derži, ne padeš; če te ona varuje se ne bojiš; če te ona vodi, se ne utruidiš; če ti je ona milostljiva, boš k nji prišel. Le tisti naj od Marijne hvale molči, ki tega ne ve; mi pa, kakor smo se dans prepricali, bomo vedno zavpljivo k nji se zatekovali: Sv. Maria! Mati Božja, prosi za naš grešnike, zdaj in na našo smertno uro. Amen.

Pridiga za 14. nedeljo po binkoštih.

(Božja služba in hudičeva služba; gov. L. A.)

„Nikdo ne more dvema gospodoma služiti.“ Mat. 24.

V v o d.

„Nikdo ne more dvema gospodoma služiti“, s tem hoče Jezus reči, da ne moremo odkritoserčno in prav služiti dvema gospodoma, ki sta si nasprotna v mislih in željah. Enemu moremo biti s serca vdani, unemu ne, enega moremo ljubiti, unega pa sovražiti. Zato tudi ni mogoče, da bi služili hkrat odkritoserčno in zvesto Bogu in hudiču. Le enega zamoremo ljubiti in mu služiti, unega pa sovražiti in se mu odpovedati. Ko bi pa hotli obema služiti in obema prav delati, bi se morali hliniti obema. Taki hinavci so bili tudi judje za Jezusa. Služili so Bogu, ker so skerbno opravljali božjo službo in druge zapovedane šege, služili so pa tudi hudiču, ker so bili vsi zamaknjeni v svet in v greh. Veselo so vpili: „Hosana sinu Davidovemu!“ pet dni poznej pa ravno tako serdito: „Križaj ga!“

Kakor takrat, tako služijo ljudje še dandanašnji Bogu in hudiču, opravljajo božjo službo in druge pobožnosti, živé pa tudi po šegah sveta. Hodijo v cerkev k božji službi, pa služijo tudi svojim mesenim željam. Spovedujejo se in se vedejo, kakor da bi radi živeli v ljubezni z Bogom, ali nočejo se od-

povedati ljubezni do greha. Gredó včasí tudi k sv. obhajilu, ali kmalo potem jim že sedí hudič na jeziku, ker govore preklinjevalske, opravljive in nesramne besede. Včasí gredó kam na božjo pot, pa komej se vernejo domu, že hodijo po hudičevem potu grešnih priložnost. Postijo se tudi, pa godernjajo zoper križe in težave. V potrebah kličejo svetnike na pomoč, ali zasramujejo jih z lastnim grešnim življenjem. Ne moremo pa in ne smemo hkrat služiti dvema gospodoma — Bogu in hudiču — služiti moramo le enemu gospodu, in ta je: Jezus Kristus. To resnico vam bom dans razložil z božjo pomočjo. Terdim torej, da

1. ne moremo služiti hkrat dvema gospodoma, Bogu in hudiču, ampak da moramo 2. le Jezusu služiti. Pripravite se!

Razlaga.

1. Da ne moremo hkrat služiti dvema gospodoma, Bogu in hudiču, lahko spoznamo, ako pomislimo, kaj da je namen božje službe, kaj pa hudičeve, in pa kaj da tirjata oba od nas.

Božja služba ima ta namen, da molimo in poveljučujemo trojnoedinega Boga in skerbimo za dušno zveličanje, služba hudičeva pa ima namen, da bi zapustili Boga in si poderli časno in večno srečo. Nikakor ni tedaj mogoče, zjediniti božjo službo s hudičevo, ker ste si v namenu popolnoma nasproti. Namen božje službe je nadalje: Bogu služiti, da dosežemo njegovo kraljestvo. Božje kraljestvo je pa trojno. Vnanje, to je: sveta katoliška cerkev, da skerbimo za njeno razširjanje in da smo njeni vredni udje; notranje, to je: da živimo v milosti božji, brez greha, polni lepih čednosti; zadnjič nebeško to je naše večno zveličanje po smerti v nebesih. Namen hudičeve službe je pa, njemu služiti v njegovem kraljestvu. Tudi njegovo kraljestvo je trojno: vnanje, namreč ta svet, da bi živeli po zapeljivih šegah sveta, prevzetno, nečisto, pregrešno; notranje, namreč greh, dušna smert; in pa peklensko, to je večno pogubljenje po smerti v peklju.

Ker sta si po tem takim namena božje in hudičeve službe nasproti kakor noč in dan, sledi iz tega, da ne moremo služiti

obema hkrati, in da ni eno, ali služimo Bogu ali pa hudiču. Kristus in satan si stojita že nad 1800 let kakor sovražnika nasproti: Kristus z banderom sv. križa, satan z banderom pregrehe; oba si nabirata vojšakov, ali Kristus ima zvestih le malo, vse pa tišči k satanu. Kristus obljublja večno zveličanje, satan pa srečo in veselje na tem svetu. Kristus kliče podložne v svoje kraljestvo po svojih namestnikih, škofih in duhovnih, satan pa po svojih služabnikih, pohujšljivcih in zapeljivcih.

Glejte tako sta si ta dva gospoda popolnoma nasproti. In kaj tirjata od nas?

Bog pravi: Veruj v enega samega Boga. Spoznati ga torej moramo za svojega stvarnika in odrešenika in posvečevavca, verovali moramo vanj in v vse, kar nam on razodeva po svoji sveti cerkvi. Terdno moramo zaupati, da nam on pomaga revnim stvarjem, pa tudi da nam zares spreobrnjenim odpušča naše grehe, ter je pripravljen deliti nam svojo milost tu in tam. Kdo bi ga ne ljubil zavolj tolikih dobrot! toliko bolj še, ker nam on sam zapoveduje, ljubiti ga. Ta ljubezen do Boga nas povzdiguje nad vse druge stvari, nas sklepa z Bogom in nas dela njegove prijatelje. Ako je pa Bog z nami, kdo bo potem proti nam? Iz te ljubezni do Boga ga moramo moliti in njegove zapovedi zvesto in na tanko spolnovati. To tirja Bog od nas. Kaj pa satan? On budi v nas napuhnjene, prevzetne misli, kakor da bi zamogel človek sam iz sebe kaj, da sam na se zaupa, Boga pa pozabi in zapusti ne zmenivši se ne za njegove zapovedi, ne za dušo ne za večnost. Vnema pa v nas ljubezen do sveta, premoženja, greha; sam sebe postavlja na tron in kakor nekdanj Jezusu govori tudi nam pokazovaje nam posvetno srečo in veselje: „Vse to ti dam, ako pred me padeš in moliš.“

Bog nam zapoveduje: Ne imenuj po nemarnem mojega imena! On nam zapoveduje v sveti časti imeti Njega in vse, kar je on posvetil ter odločil v svojo čast in nam v zveličanje. On tirja od nas, da ga brez strahu očitno spoznamo v vsakoterih nevarnostih in skušnjavah, ter ga na pomoč kličemo v dušnih in telesnih potrebah. To Bog, in hudič? Ta, vojvoda tame, nas navdaja z lahkomišeljnostjo do naj svetejših reči, ki so odločene v božjo čast ali zdravje naše duše.

Celo tako deleč nas zapeljuje, da terdimo z Bogom laž in zvijače, ter hudiču izdajamo z gerdim preklinjevanjem sebe, bližnjega, delo, nadloge in težave, ali se povzdigujemo z bogokletnim govorjenjem zoper vsemogočni tron nebeškega očeta.

Bog tirja od nas posvečevanje praznikov. " Sedmi dan v tednu ne smeš delati ne ti, ne tvoj hlapec, ne tvoja dekla, ne tvoj sin, ne tvoja hči, ne tvoje živinče."

Počivaj sedmi dan na telesu, in skerbi za dušni živež, božjo besedo, za prejemanje sv. zakramentov. Ali, ljubi moji! kako je v tem? Hudiču ni treba klicati ljudi, saj mu se sami ponujajo in v žrelo tekó z gizdóstjo, z nečistostjo, s pijančevanjem in z drugimi hudobijami, s katerimi se skrunijo Bogu posvečeni dnevi.

Bog nam zapoveduje: Spoštuj očeta in mater, ljubi in časti svoje starše za Bogom naj večé dobrotnike, ubogaj urno in rad v vseh pravičnih rečeh, pomagaj jim v potrebah in moli za nje. Enako se tudi obnašaj do svojih prednikov, do duhovske in deželске gosposke. Ali hudič pravi: Čemu bi spoštoval starše, kar ti dajo, ti morajo dati, saj si njih otrok. Kaj bi jih ubogal, že sam veš, kaj delaš. In kaj zapoveduje nam zastran gosposke, duhovske in deželске? Osem in štiridesetega leta se nam je bil pokazal sad njegovega prizadevanja, ko je hotel vsak sam svoj gospod biti, in ni spoznal ne duhovske ne deželске oblasti, pa so hotli prekaniti ljudi, podpihovaje jih zoper prednike, pogrezniti jih v časno in večno nesrečo.

Bog pravi: Ne ubijaj! ne poškodvaj nikogar na zdravju ne na duši ne na telesu ter živi v miru, edinosti in ljubezni z vsakim, tudi s tistim, ki ti delajo škodo in krivico. Hudič pa pravi: Vračuj hudo s hudim, krivico s krivico, ker sovražiti tiste, kateri tebe sovražijo, to ne more biti greh.

Bog pravi: Ne prešestuj! bodi čist in sramožljiv v mislih, v željah, v govorjenju, v djanji do sebe in do drugih, zakaj blagor jim, ki so čistega serca, oni bodo gledali Boga! Hudič pa podpihuje poželenje našega mesa, budi v nas nesramne misli in želje, ter nam nastavlja povsod svoje mreže, potegniti nas v gerdo mlako nesramnega djanja.

Bog pravi: Ne kradi! ne dotikaj se tega, kar ni tvojega, pusti vsakemu, kar je njegovega, in daj mu, kar mu gre. Hudič pa pravi: Saj Bog ni vstvaril posvetnih dobrot le za nektere, ampak za vse. Ako terpiš torej pomajkanja, pomagaj si, kakor veš in znaš, vzemi skrivej z zvijačo, in če to ne pomaga, pomagaj si s silo!

Bog pravi: Ne pričuj po krivem zoper svojega bližnjega? kakor želiš sam sebi, da bi drugi od tebe dobro mislili in govorili, tako delaj tudi ti, in potegni se za poštenje bližnjega, kadar vidiš, da ga objedajo drugi.

Bog nam ne prepoveduje samo pregrešno delati, ampak tudi slabo misliti in hudobno želiti ker Bogu, naj svetejšemu, ki preiskuje naše oserče, je vse zoperno, kar je kakorkoli nasproti njegovi presveti volji.

Tako nam zapoveduje tedaj Bog nekaj drugega, hudič spet nekaj drugega. Razvidno je iz tega, da ne moremo obema hkrat služiti, ker sta si oba v svojih zapovedih naravnost nasproti. In kako naj spolnujemo njune zapovedi? Bogu ne ustrezemo, ako spolnujemo le nektere njegovih zapovedi. Le ene ne smemo prelomiti. Če jih devet spolnujemo, pa prelomimo eno samo, smo že nesrečni, ker sv. pismo pravi: „Kdor spolnuje vso postavo, pa se pregreši v eni sami, se v vseh pregreši.“ Vse moramo torej spolnovati brez razločka, ker Bog hoče, da ga ljubimo iz vsega serca, iz vse duše in iz vseh misel, da mu torej popolnoma darujemo vse djanje in nehanje. Hudič pa ne tirja toliko od nas. On ni toliko zberljiv, je bolj priljuden in odjenljiv. Če spolnimo le eno njegovih zapoved, smemo potem prelomljevati vse druge, on nima nič zoper to, če radi molimo, radi v cerkev hodimo, damo in pustimo vsakemu, kar je njegovega, on je že zadovoljen, ako privolimo v eno samo nečisto misel, ker ve, da smo že s tem samim smertnim grehom njegovi. Glejte spet, da ni mogoče obema služiti, ampak služiti moramo le enemu in ta je: Jezus Kristus.

2. Cesar Karolj V. je imel dvornika, ki ga je posebno ljubil zavolj njegove zvestobe in udanosti. Ta služabnik zboli nevarno, in zdravniki obupajo nad njegovim ozdravljenjem. Cesar, to slišati, se prestraši, ter gre, ga še enkrat obiskat. Ko

vidi bolnik cesarja zraven sebe, ga zaprosi z milim glasom: „Cesar, ti veš, kako zvesto sem ti služil vse svoje žive dni, prosim te, usliši mojo prošnjo ta resnobni trenutek!“ Ginjen spregovori cesar: „Prosi, kar hočeš, rad ti spolnim tvoje, želje!“ „Prav“, odgovori umirajoči, „zdaj, zdaj bom stopil pred kralja vseh kraljev, odgovor dajat, naredi, prosim priserčeno, da živim še nekoliko dni, in se pripravim na strašno sodbo.“ — Ah!“ izdihne cesar, „to ni v moji moči!“ „O jaz bedak,“ zavpije revež, „vse življenje, vso ljubezen, vse moči sem daroval svojemu gospodu in kralju, pa mi ne more življenja podaljšati le za eno uro; nebeškemu Gospodu pa, ki bi mi lahko dal večno srečo, nisem hotel služiti le nekoliko ur!“ Žalosten si pokrije z rokama obraz, in iz oči se mu uternejno zadnje solze poznega kesanja. Ljubi moji! da tudi mi ne bomo tako žalovali na smertni postelji, služimo svojemu nebeškemu Gospodu, ki je pot, resnica in življenje, ki nas zamore srečne storiti tu in tam. In zakaj? Kdo je naš Gospod Jezus? On je edinorojeni Sin nebeškega Očeta, z Njim in s sv. Duhom enakega bitja, vsemogočen, neskončno moder in usmiljen. Iz ljubezni do nas je zapustil svoje nebeško veličastvo, prišel v to solzno dolino, je za nas terpel in umerl ter pretil svojo Rešnjo kri do zadnje kaplje za nas, ki smo bili zapravili z grehom prvih staršev izvirno nedolžnost, svetost, pravičnost, ter zašli v sužnost peklenško. To svoje zaslužnje je zapustil svoji cerkvi v sv. zakramentih, da se ga vdeležimo, kadar jih vredno prejmemo, in sam nam je obljubil, da bo pri nas do končanja sveta. To je Jezus. Kaj pa satan? On je po prevzetnosti zapravil nebesa in je pahnjen v brezen pogube. Nevošljiv prvim staršem zavolj tolike sreče v raji, jih je zapeljal v greh in je s tem nakopal njim in nam nesreč brez mere. On je kriv vseh nadlog in težav, križev in britkosti, ki tarejo nas revne stvari. On je začetek vsega hudega, oče laži, zvijač, goljufij, ki okoli hodi kakor rujoveč lev in gleda, koga bi požerl. Kdo izmed teh nam je storil več dobrega in komu raj služimo, hudiču, našemu nevrotljivemu sovražniku,

ali pa Jezusu, ki nas je ljubil in nas še ljubi priserčno kakor preblagi prijatelj?

Pa še nekaj drugega nas priganja, Jezusu služiti. Pri sv. kerstu smo prosili sv. vere, večnega zveličanja, ter obljubili, Boga ljubiti čez vse in bližnega kakor sami sebe. Odpovedali smo se hudiču, njegovemu djanju in napuhu ter zopet zaterdili živo, terdno, delavno vero. Kdo bi se prederznil prelomiti tako slovesne obljube, in se podati zopet v satanovo službo? Bog nas vari tega! Zvesti bodimo storjeni kerstni obljubi, služimo Jezusu, spolnujemo njegove zapovedi, in pomislimo, kaj nas čaka. V službi satanovi kratko veselje na tem svetu, večno gorje unkraj groba; v službi Jezusovi pa sreča tu in tam, mirna vest, sladko tolazilo v minljivih britkostih tukaj, tamkej pa veselje, ki ga ni vidilo nobeno oko, nobeno uho ni slišalo in ni občutilo nobeno človeško serce. Jezusu živimo, njegovi bodimo živi in mertvi! Varimo se posebno smertnega greha, kter ta nas oropa milosti božje, nam odvzame vse naše zasluženje dobrih del, in nas pahne med služabnike satanove. Pod banderom Jezusovim se vojskujemo zvesto, in serčni bodimo, ker Jezus sam nam pomaga, in ako je Bog z nami, kdo bo proti nam? V njem zamoremo vse, ki nas močne dela. Amen

Pridiga za 15. nedeljo po binkoštih.

63

(Homilija; gov. †)

„Nesli so merliča, edinega sina svoje matere“; Luk. 7, 12.

V v o d.

Merliča nesti na pokopališče, to nič kaj novega ni. To se večkrat vidi. V večih mestih ne preteče den, da bi nobenega merliča ne pokopali. Zdaj nesejo kakega reveža, zdaj kakega bogatina; zdaj kakega starega, zdaj kakega mladega človeka. Kader nesejo kakega imenitnega in premožnega, ga tudi veliko ljudi spremlja; kader pa kakega siromaka pokopujejo, se jih le malo znaide, da bi z merličem do groba šli; in mu še to zadno čast skazali. To se rado in večkrat godi. To tedaj nič nenavadnega ni, merliča viditi, da ga k pokopanju nesejo. In

vonder nam današno sv. evangelje tako navadno prigodbo pripoveduje, kako je namreč Jezus, kader se je v Najmu mestnim vratom približal, srečal veliko ljudi, ki so merliča nesli in k pokopališču spremljali. Pa ta evangeljska prigodba je imenitna zavolj tega čudeža, kterega je Jezus nad merličem storil in je polna lepih naukov; zatorej hočemo tajisto nekoliko bolj preišljevati k našemu podučanju; pripravite se!

Razlaga.

1. Sv. evangelje nam pripoveduje: „Ko se je Jezus mestnim vratom približal, glej, so nesli merliča, edinega sina njegove matere, in ta je bila vdova? Velika žalost je za mater, kader je enega izmed njenih otrok prezgodna smert pobrala. Ali še večja je bila žalost za to evangeljsko mater, kateri je nemila smert vzela njenega edinega sina, ki je bil edina tolažba, edina pomoč, edina podpora vboge matere, zapuščene vdove. Nemila smert ga je pokosila, kakor mlada rožiča za ojstro koso pade. Že so ga nesli iz mesta. Žalostna gre mati za svojim sinom. „In veliko ljudi iz mesta jo je spremljalo“. — Ali zakaj je Bog tej vdovi vzal edinega sina? To je čudno prašanje; in vender se večkrat sliši od nespametnih ljudi, ki se prederznejo govoriti zoper Božjo sveto previdnost. Večkrat tožuje ktera mati, rekoč: Ko bi mi Bog le tega otroka ne bil vzal, ki je bilo moje edino veselje! Večkrat pravijo nespametni ljudje: Zakaj je neki Bog tega mladenča, to deklico v rožnem cvetu njihovih let k sebi poklical, tega reveža pa, ki že toliko z njim opraviti imamo, ki si že sam smerti želi, tega pa Bog noče k sebi vzeti. Ali kolika nespamet je, tako govoriti! Ali ni Bog gospod življenja in smerti? Ali ne sme On s svojim storiti, kar se mu poljubi? Ali to, kar Bog stori, ni prav, ni modro storjeno? O kako ljubeznivo Bog ravna, kader On še nedolžnega otroka k sebi vzeme, in ga iz tega revnega sveta v nebeško veselje preseli! Kako milostljivo Bog ravna, kader kakega mladenča, kako deklico, ki so še nedolžni, k sebi pokliče! Kakor skerben vertnar takrat, kader se zima pribli-

žuje, svoje lepe rože iz verta v toplo hišo zanese in jih pred zimskim mrazom lepo zavarje, tako tudi naš dobronljivi nebeški Oče večkrat v svoji neskončni milosti nedolžne duše še v naj lepši mladosti iz verta tega časnega življenja v nebeški vert presadi, tje, kjer se nobene zapeljivosti, nobene zgube več bati ni. Kako nespametno, prederzno, pa tudi nehvaležno je, čez božjo previdnost godernjati, kader Bog kakega malega otroka, kakega nedolžnega mladenca, kako nedolžno deklico k sebi vzeme, in gotovo naj lepše preskerbi! V Božjih rokah je življenje in smert starih, kakor mladih ljudi. Božja sveta volja se vselej in povsod naj zgodi! —

2. „In kader jo je Gospod vidil, se mu je v serce smilila, in ji je rekel: Ne jokaj.“ Mati tako močno žaluje, tako bitke solze pretaka, nebeška pomoč in tolažba je pa že tako blizo; zakaj Jezus jo zagleda, pri katerem je pomoč in tolažba vsak čas. Kako bi bila smela misliti, da se bo njena žalost tako hitro v toliko veselje spremenila. Tako blizo je Gospod tudi nam, ljubi moji! v vseh naših zadevah, pri vsakem terpljenju, v katerem se znajdemo. Gospod ga že pozna; On za vse vé; On nas gleda, kako se nam godi; Njegova pomoč nam je čisto blizo, kader se nar menj zanašamo. Bog nas nikoli ne pusti več terpeti, kakor premoremo; kakor nas tudi nigdar ne skuša čez naše moči. Zatorej ne smemo nikoli obupati, naj se nam še tako huda godi, kader bo Bog za dobro spoznal, nas bo pa tudi hudega rešil. Njemu se moramo čisto zročiti. Bog tega ni prepovedal, da bi ne smeli svojih težav občutiti, ali pa svojega terpljenja drugim potožiti; ali samo to ni prav, če preveč tožujemo in voljno ne terpimo, kar nam Bog hudega pošlje. Bog ni prepovedal žalovati, če nam smert vzeme človeka, ki je bil našemu sercu ljub in drag; pa preveč žalovati in jokati, to ni prav. Zatorej tudi Jezus žalostno mater tolaži z ljubeznivo besedo, rekoč: Žena, ne jokaj? Tako se tudi mi zavolj naših ljubih rajnih preveč jokati, preveč žalovati ne smemo. To nas uči tudi sv. Paul, ki pravi: „Ne žalujte, kakor tisti, ki nobenega upanja nimajo. „Hočes mertve častiti, pravi sv. Krizostom, opravljaj dobre dela; zakaj veliko jokati jim nič ne pomaga.“ „Če že dobre serca zavolj smerti svojih ljubih nektene solze prelivajo, pravi sv. Avgustin,

jih vonder naj veselje hitro posuši zavolj vere, da tajisti, ki v Gospodu umerjejo, le v boljše življenje prestopijo, katerega nikoli več zgubili ne bojo.“

3. In je pristopil in se je par doteknil; kateri so pa nosili, so obstali.“ Pare, v katerih so mervto truplo tega mladenca nesli, so podoba tajistega trupla, v katerem se znajde mervta duša. Brez gnade božje, brez duhovskega življenja in torej čisto mervta leži taka duša na parah svojega pregrešnega trupla, in hude strasti, pregrešne poželjivosti mervto dušo nosijo do groba, kjer jo hočejo pokopati v večno pogubljenje. Če hočejo take nesrečne duše še rešene biti, ki se že na poti proti peklu znajdejo, je potreba, da tudi Gospod zraven pristopi in se par dotekne, kakor je storil pri merliču, od katerega nam današno sveto evangelje pripoveduje. Ali kako se zna to zgoditi? To se zgodi, Gospod pristopi in se par dotekne, kader grešnika s kakim terpljenjem, z boleznijo ali s kako drugo nesrečo obiše; kakor je tudi pobožni Job v svoji veliki bolezni rekel: „Gospodova roka se me je doteknila.“ Tob. 9. To je velika gnada božja, to je začetek duhovnega vstajenja od smerti greha v življenje božje gnade, kader Gospod pristopi in grešnika s kakim terpljenjem vdari. Zakaj takrat morajo hude strasti in grešne navade, ki že mervto dušo proti grobu večnega pogubljenja nesejo, obstati, grešna duša zopet k sebi pride, strah božji jo prešine, zaupanje na božjo milost jo potolaži in zdaj seže k resnični pokori, kakor jo kliče milo sam Gospod, rekoč: „Vstani, zakaj ti spiš, in Kristus te bo razsvetil.“ Efes. 5. Na tako vižo je Gospod Bog že veliko mervtih duš zopet oživel za večno življenje; s časnim terpljenjem je vdaril njih truplo in ravno po tem pa ozdravil njih dušo za večno zveličanje.

4. „In je djal: Mladenč, rečem ti, ustani!“ To je glas Tajistega, ki mu je dana vsa oblast v nebesih in na zemlji. To je glas Tajistega, ki je sam rekel: „Jaz sem vstajenje in življenje, kdor v mene veruje, bo živel, če je ravno že vmerl.“ To je tajisti vsegamogočni glas, kateremu mora vse pokorno biti. Ta mogočen glas homo tudi mi enkrat slišali,

kader bo na sodni dan Gospod govoril, rekoč: Mertvi rečem vam: Vstanite in pridite na sodbo! To se bo enkrat zgodilo, kakor nam tudi pričuje sv. Janez, rekoč: Ura bo prišla, da bodo vsi, ki so v grobih, glas Sinu božjega slišali in kateri so dobro storili, bodo se vzdignili k vstajenju življenja, kateri so pa hudo storili, k vstajenju obsodbe. Jan. 5, 28. O da bi le zdaj vselej radi glas Jezusov poslušali, in mu pokorni bli; tako se nam tudi tistega strašnega glasa na sodni dan bati ne bo! —

5. In merlič je vstal in začel govoriti. Glej podobo grešnika, ki se iz grešnega spanja zdrani in na glas božje gnade na svoji mertvi duši zopet oživi. Grešnik vstane iz svojih hudih navad, razterga zaveze, ki so ga v grešnem življenju vkljenjenega deržale; zapusti grešne priložnosti; spozna svoje grehe, in jih začne sovražiti; spozna, v koliko nesrečo so ga spravili, v koliko nevarnost postavili; se jim na vselej odpove in se z grivanim sercom k Bogu nazaj oberne, pri katerem je veliko vsmilenje. „On začne govoriti“, to je, grešnik se svojih grehov ponižno spove in začne spokorno živeti in toliko bolj Bogu zvesto služiti, kakor ga je poprej močno žalil. Oj, da bi si vsi grešniki ta nauk prav globoko v serce zapisali, in tudi oni oživeli na svoji duši! —

6. In ga je dal njegovi materi.“ Glejte, kako je Gospod dober in milostljiv. On je mertvega mladenča k življenju obudil; bi bil torej lahko tirjal, da ima ta mladenč svojo mater in vse zapustiti in iti za svojim Gospodom, ki mu je življenje nazaj dal, in njemu služiti. Pa Gospod tega ni storil; njegovi materi je mladenča nazaj dal, da bi ji zopet pomagal delati, da bi jo preskerboval, da bi ji bil zopet njeno veselje, njena pomoč in podpora na stare dni. Tako se tudi tebi, grešnik! bati ni, da bi Bog od tebe tirjal potem, kader se spreoberneš, da bi ti moral vse zapustiti, kar imaš, da bi ne smel nobenega veselja več uživati, da bi moral tedaj v ojstri pokori celo svoje življenje žalovati. Tega Bog ne tirja. Ti znaš tudi, kader se spokoriš, veselje zavzivati na tem svetu, kar je pošteno, nedolžno veselje, ob svojem času in v pravi meri. Ti znaš biti, kakor si bil, samo greha se moraš varovati in

grešne priloznosti se ogibati; to moraš storiti, če hočeš enkrat zveličan biti.

7. In vse je strah obšel, in so hvalili Boga, rekoč: Velik prerok je vstal med nami, in Bog je obiskal svoje ljudstvo.“ Zbali so se vsi, ki so ta čudež vidili. Zakaj spoznali so, da Jezus, ki ima oblast merliča zopet k življenju obuditi, ima tudi oblast grešnika, ki se ne poboljša, večno pogubiti. In tako je sveti strah njih dušo napolnil. Tako moramo tudi mi pravični strah imeti pred Jezusom, našim nebeškim zveličarjem. Strah božji nas bo greha zavaroval, in v dobrem poterdil. Tudi mi prosimo Jezusa, da bi naše mertve duše, kader so v smertnem grehu, zopet oživil s svojo vsegamogočno gnado, da bi zopet živele za večno zveličanje. Hvalimo ga pa tudi mi neprenehoma za njegove gnade in milosti, ki nam jih vsak čas skazuje; zvesti mu ostanimo v naši službi, da nas enkrat za našo zvestobo v nebesih poplača in nam da večno življenje. Amen.

Pridiga za 16. nedeljo po binkoštih.

(Kaj je storiti o nedeljah? Gov. L. D.)

„In oni so na njega gledali?“ Luk. 14, 2.

V v o d.

Dvoje sorte ljudje so za Jezusom hodili, da so njegove nauke poslušali in gledali čudeže njegove. Eni so bili dobri, drugi pa hudobni. Med prve štejemo aposteljne, učence in druge pobožne duše, ki so le za to željno in z veseljem pri Jezusu ostali, da so kaj zveličavnih naukov od njega slišali, jih v svojem sercu, v spominu ohranili in jih pri vsaki priloznosti v djanju spolnovali. Med druge (hudobne) pa štejemo pismouke, više duhovne in farizeje, ki so tudi pridno za Jezusom hodili, pa le zavoljo tega, da so ga gledali, slišali, njegove nauke precejevali, pred sodniki ga brez vsega vsmiljenja po krivem tožili. Ravno to nam pripoveduje današnje sv. evangelje. Prišel je Jezus v hišo nekega višega farizejev. Napra-

vil se je bil Jezus v Jeruzalem k praznikom zelenih šotorov. Med potjo ga nek viši farizejev v saboto kruh jesti povabi. Ondi pa je bil nek vodeničen človek, kterega so bili gotovo zaviti pismouki in farizeji nastavili, naj bi vidili, kaj da bo Jezus ž njim storil. Mislili so sami pri sebi: sabota je, ako ga ozdravi, ga zatožimo, da postave ne spolnuje. Jezus bolnika ozdravi, nje pa tako nabriše, da se ne upajo besedice čehnti.

Ktere ljudi bomo pa mi pónemali — svete ljudi, ki so Jezusa poslušali, da bi se od njega kaj učili, ali hudobne možake, ki so na Jezusa gledali, da bi ga vjeli v čem in tožili? Tudi nam veljajo besede sv. Petra: „Jezus vam je sled zapustil, da hodite po njegovih stopinjah.“ Tudi mi imamo za Jezusom hoditi, na-nj gledati, da bi se učili, božjo voljo zvesto spolnovati in neumerjočo dušo zveličati. Poglejmo toraj danes na Jezusa, kaj se danes od njega učimo? Vidimo ga tam v hiši nekega farizeja ravno v sveto saboto ali po našem: sveto nedeljo. Poglejmo na-nj in učili se bomo od njega: „Kaj imamo tudi mi sveto nedeljo storiti.“ Sedajne čase se ob svetih nedeljah in o praznikih počenja marsikaj, kar ni keršansko in -prav, ampak ajdovsko in hudobno; zatoraj le zvesto poslušajte!

Razlaga.

Premišljujmo besede danšnjega sv. evangelja od verste do verste! Pravi se:

1. Jezus je šel v saboto v hišo nekega višega farizejev. Tudi človek vsak ima tako hišo, v kateri bi le Jezus sam s svojo gnado prebivati, v nji kraljevati imel. Imenuje se: naše serce, naša vest. V to hišo bi se imel človek po Jezusovem zgledu vsaj vsako nedeljo, vsak zapovedan praznik podati, v nji vse kraje in skrivne kote pregledati, skerbno preiskati, če se ni morebiti v nji kaj zgubilo, če ni kaj pokradenega, poropanega, če ni morebiti preveč nasmeteno, da se lepo pomete, pomije in počisti. In kako silno potrebno je to! Le pomislite, kako da ljudje med tednom semtertje tekajo, časnega dobička iščejo, svetu služijo, dolžnosti svojega stanu spolnujejo Šolarček v

šoli presedi, se doma uči, uradnik si v kanceliji glavo beli, zmiraj piše, kupec v štacuni jezik gladi, da se premoženje njegovo množi; kmet se z zemljo vpira, na njivi in travniku svoj pot preliva. Vsaki si po svojem stanu šest dni vpira, da se za telo kaj preskerbi, zakaj bi enega dne, ki je od Boga v to odločen, za svojo dušo, v božjo čast ne obernil? Kaj pomaga, če tudi celi svet pridobiš, svojo dušo pa pogubiš? — Jezus, ko je v hišo farizejevo prišel, je dobil v nji hinavcov, posvetnih, prevzetnih ljudi, ki so si perve prostore zbirali, in tako očitno kazali, kakšnega duha da so. Tudi zmed nas bo mnogi, če bo takole hišo svoje vesti skerbno preiskaval, kakega farizeja — kaj prevzetnosti, ošabnosti, samosvojeljubezni po kotih skrite dobil; bo vidil, v kako strašni nevarnosti da se njegova duša in večno zveličanje nahaja; se bo prepričal, da je podoben grobu, ki je od zunaj lepo bel, od znotraj pa ves poln ostudnosti hudega poželjenja, mnogih strast; ali jabelku, od zunaj je lepo rudeče, od znotraj vse červivo, polno pepela. Iz groba bo spravljeval vse ostudnosti, jabelko bo prerezal, ga očistil, dokler mu solnce milosti še sveti, čas gnade ponuja, dokler Jezus svoje roke ljubeznivo po njem steguje, da bi ga ja skoraj sprejel, ga prijazno objel.

2. Jezus je šel v hišo kruh jest. Tudi nam se v božji hiši vsako nedeljo in zapovedan praznik duhovni kruh v obilnosti lomi in ponuja. Tak kruh, ki ga naša duša tako potrebuje, da ga o svojem času dobi, kot telo potrebuje vsakdanjega kruha. Telo, če nima potrebne jedi in vsakdanjega živeža, kmalo oslabi, in je še v nevarnosti, da bi ne vmerlo; ravno tako, dragi moji! se godi z našo dušo. Dušna nar boljša jed je božja beseda, posvečujoča gnada božja in sv. Rešno Telo. Kteri tedaj ne mara za božjo besedo, da ne hodi ne k pridigam, ne h keršanskim navkom, kjer ravno se nam božja beseda razlaga; ali kdor le enkrat ali k večjemu dvakrat za leto k spovedi gre, da tako poredkem k sv. mizi pristopi, da njegova duša tako malokterikrat potrebnega živeža dobi, kteri le malo kedaj k sv. maši dohaja, in jo še tedaj le merzlo in brez vse pobožnosti služi, o kako slabo tak lehkomiseln skerbi

za svojo neumerjočo dušo! kako mora ona zmiraj v smertni nevarnosti biti, ali pa je morebiti zavoljo pomanjkanja že clo mertva. Nad njim se spolnujejo besede, kot je nekdanj kraljevi prerok David zavoljo svoje mlačnosti jokal: „Kot pokošena trava na vročem solncu se je posušilo moje serce, zato ker sem pozabil podeliti moji duši potrebnega kruha.“

3. Predenj se je Jezus k mizi vsedel, se je pogovarjal z Judi, ki so na-nj gledali, in mu očitali, da sabote ne praznuje. On pa jih je s tim zavernil, da bi gotovo vsak zmed njih, ko bi jim osel ali vol v kapnico padel, tudi v saboto iz nje potegnil, da bi neumna žival žalostno konca ne vzela. Oslu ali volu je podoben tukaj vsak nespameten lohkomiseln človek, ki je med tednom ta ali drugi greh tje v en dan storil, in brez premislika svojega nebeškega Očeta neskončno žalil, sam sebe v globoko kapnico, v strašen brezen pahnil, iz kterega se spravljati, vzdigniti ima ravno o svetih nedeljah in zapovedanih praznikih priložnost in čas. O vi vsi, ki vas je morebiti med tednom ta strašna nesreča zadela, da ste se pogreznili v brezen večnega pogubljenja, pomagajte si vsaj o nedeljah iz njega se skopati, vzdigniti, saj nedelja je vsaka spomin Jezusovega od smerti vstajenja. Božji namestniki, vaši spovedniki vam bojo prijazno roko podajali, z vso močjo iz brezna vas vlekli, in če vas smerti rešijo, kako neizrečeno jih bo veselilo, kako veseli vam bojo smertne rane spirali, v nje olja in vina vliвали, jih prijazno obvezovali, vas z duhovno jedjo in pijačo pokrepčevali, da bi ja popred ozdraveli in močni postali. Vsaka žival, če ji spodleti, da v jamo pade, si iz nje pomaga, kaj pametni človek bo brez skerbi lahkomišljeno v nji konec jemal?

4. Jezus je v saboto vodeničnega človeka, ki je pred njim bil, ozdravil. Tukaj nam je Jezus lep zgled zapustil, in živo pokazal, kako da naj o nedeljah in zapovedanih praznikih si za dobre dela vsmiljenja prizadevamo. V starih časih, ko še hiše niso bile tako pogosto, so bolnike, ki sami hoditi niso mogli, k cerkvam nosili, da so jim verni k življenju kaj pomagali. Sveti Peter in Janez, ki sta okoli devete ure v tempelj šla molit, sta tam pri vratih hromastega reveža dobila, ki je memo gredoče vbogajme prosil. Zlata in srebra

midva, mu reče Peter, nimava, kar pa imava, ti iz serca rada dava; v imeni Jezusovem vstani in hodi. Kar se je tudi naglo in lahko zgodilo. Koliko da si človek, sosebno kar duhovne dela vsmiljenja zadene, o nedeljah lahko pridobi, in lepih zaglogov za svete nebesa skupej spravi, bote iz neke zgodbe, kar ni davno, ko sem jo bral, sami nar ložej spoznali. Živel je svoje dni v Belemgradu dobrotljiv, vsmiljen grajšak, pri katerem so sirote, reveži, vsi vbogi potrebne pomoči dobivali. Nekega dne pride k njemu vojšak v vojski hudo ranjen s prestreljenimi nogami po berglah, kliče, prosi daru in pristavlja besede: Bog vam plačaj, ako ga boste dali, in meni kruljevemu revežu pomagali. Velik, lep, dober dar prileti v naročje kruljevega reveža iz grajšakovega okna; iz ust hvaležnega vojšaka pa zadoni nazaj skoz okno: Sto in stotavžentkrat Bog plačaj za toliko nepričakovani dar! Grajšak tolike hvaležnosti ginjen hiti z gradu, in objame hromega vojšaka rekoč: Bodi mi dalej moj drag brat, pojdi z menoj v grad, od moje mize boš pil in jedel, ne boš se po bergljah od hiše do hiše plazil, in pomikal kruha prosit. Tako je bil siromak dobro preskerbljen. Sin pa ni bil tako vsmiljen, kot oče, toraj siromaka večkrat pisano gleda, ter misli: Čemu ta berač tukaj zastonj dobro je in pije? toraj ga, ko se oče nekdej na daljno popotovanje poda, poslovi mladi sin reveža z gradu in na cesto pahne, da mora zopet iti beračit. Ko oče domu pride in zve, kaj da je sin storil, ga k sebi pokliče, posvari in pokrega, ter mu zažuga rekoč: Ne bo tvoja grajšina, ne boš meni za sina, dokler mi ne zveš, koliko da je Bog plačaj vreden. Sin se vzdigne, popotuje, prehodi mesta in gradove, terge in vasi, povsod poprašuje: Koliko da je Bog plačaj vreden? ali nihče mu tega povedati ne ve. Se poda v farovže in samostane, in poprašuje duhovne in mnihe: Koliko da je Bog plačaj vreden? Pa nihče mu tega povedati ne ve. Gre v visoke šole in vseučilišča, poprašuje učene može in prebrisane glave: Koliko je Bog plačaj vreden? Ali nihče mu tega povedati ne ve. Že obupa, in močno žaluje, ker ne more zvedeti, koliko da je Bog plačaj vreden; kar zve od nekega puščavnika v daljnih krajih; ta je tako sveto živel, da mu je angelj vsak dan potrebnega živeža donasal. Tega gre iskat ter misli, tam bom zvedel gotovo, koliko da je Bog

plačaj vreden. Ko do njega pride, se globoko poniza in željno poprosi: Sveti mož božji! povej mi, koliko je Bog plačaj vreden? Ne vem, mu puščavnik odgovori, pa nekoliko poterpi, saj kmalo pride angelj z nebes k meni z vsakdanjim živežem, njega bom poprašal v leti reči. Angelj stopi iz visokih nebes; urno ga puščavnik popraša: Povej nama ljubi angelj, koliko da je Bog plačaj vreden? Tega tudi jaz ne vem, angelj odgovori; pa pojdem nazaj v nebesa, hočem za to reč poprašati Očeta nebeškega, in jutre vama prinesem odgovor resnični. Drugi dan z veseljem pride angelj božji rekoč: Bog Oče pravi: En sam Bog plačaj je več vreden kot turn iz čistega zlata tako dolg in visok, da sega od zemlje do nebes, in nazaj od nebes do zemlje. Zdaj se grajšakov sin še le verne, in hiti proti očetovi grajšini, kraljevega siromaka objame na cesti, ga pelje v Beligrad, ter mu je ljub brat. Povedal sem pa to priliko le zato, da bi spoznali in sami vidili, koliko dobrega da v nemar pusté, in kako strašno da se pregrešé tisti očetje, ki se o nedeljah skoraj le nalivajo, zvečer pozno pridejo vsi vertoglavni domu, ter razsajajo, vpijejo, preklinjajo, pretepajo, kot da bi več človeškega serca v sebi ne imeli. Da bi vidili tisti hudobni sinovi, kako strašno da se pregrešé, ki svojim starišem doma, kjer morejo, kaj kradejo, med slabo družnjo zapravljajo, ali clo po oštarijah zaženejo. Koliko „Bog plačaj“ bi se ti in taki o svetih nedeljah lahko vdeležili, ko bi kakega nerodneža kaj v Jezusovem imenu posvarili, kakega nevednega podučili, kakemu revežu kaj podali in pomagali, kakega bolnika kaj obiskali, mu iz bukev svetnikov kaj brali, kako lepo sveto pesem pohlevno zapeli in ga takole potolažili! Tako pa: S kakoršno mero merijo, s tako se jim bo povračevalo!

5. Jezus je vse pričujoče prašal: Ali se sme v saboto ozdravljati? Jezus ni tega storil kot da bi ne bil vedel, da se sme kaj dobrega storiti, naj bi blo že v saboto ali nedeljo, ampak zato je prašal, da so mu vsi popred poterdili, da naj kaj takega dobrega stori, da se ni mogel kdo kaj pohujšati. S tim nam je pa lep zgled podelil, kako da naj vselej, predenj o nedeljah za kako delo primemo, svoje duhovne pastirje poprašamo, in nikoli ne po svoji glavi n

ravnamo. Dajmo nar popred Bogu, kar je božjega, bo potlej že tudi Bog nam dal, česar bomo potrebovali, na duši in telesu. Med jedjo se je Jezus od svetih reči pogovarjal, in je vsem pri mizi sedečim ljubo ponižnost priporočeval. Kaj lep izgled nam je s tim podelil, kako da naj se o nedeljah, o svetih nedeljah kaj skupej zberemo, pa le zato, da bi se od svetih resnic, od pridige ali keršanskega navka kaj pogovarjali, da kateri iz sv. bukev, katerih tudi v slovenskem jeziku tolikanj lepih imamo, kaj bere, drugi pa poslušajo. Da se tak svet dan kaj dalej v cerkvi ostane, sveti križev pot moli, kaj bolj natanko stan svoje vesti preiskuje, premišljujejo tako bolj ojstre resnice, ki mu kaj bolj globoko v serce segajo: kaj od smerti, sodbe, pekla, nebes. Oh, kaj bo enkrat s tistimi, ki si o tih svetih dneh le kratkih časov iščejo, ali clo s pregrešno igro, z drugimi norčijami Bogu in svetim dnevom nečast delajo.

S k l e p.

Le če bomo takole svete nedelje obhajali, kot nas je danes Jezus podučil; če bomo svojo vest pridno spraševali, se svojih grehov čisto, odkritoserčno spovedovali, sv. rešno Telo vredno prejekali, z božjo pomočjo svoje življenje poboljšali, iz groba svojih hudobij pridno vstajali, pridno dobre dela vsmiljenja, naj bojo že duhovne ali telesne, skazovali, nikoli očitnih del o nedeljah ne opravljali, ampak vselej svoje duhovne pastirje za svet poprašali; le od sv. reči se pogovarjali: tako svete dni spodobno posvečujemo. „Posvečujte mojo nedeljo in ona vam bodi sveta“, tako zapoveduje sam Bog, zraven pa je pristavil: „Akó spolnuješ in deržiš vse zapovedi, bojo vsi blagoslovi (žegni) nad te prišli. Žegnan boš doma v hiši in na polju, žegnana tvoja živina in tvoje žitnice; žegnan boš, kedar od hiše greš ali domu prideš“, V. Mojs. 28, 1. Posvečujte toraj svete dni prav in spodobno, in božji žegen bo nad vami! Amen.

Keršanski nauki.

II. Glej katekizem: „Štiri v nebo vpijoči grehi.“

V v o d.

Na tem svetu je že tako, da se reč od reči razloči. Uno drevo je večje kakor drugo, ta gora viša, kakor druga, ena roža lepša, kakor druga; ena reč boljša kakor druga. V dobrih, kakor v hudih rečeh se zmirom še kak razloček nahaja. Tako je tudi pri grehih, ki jih človek storiti more. Nekteri so le mali pregreški človeške slabosti; nekteri ga na duši že bolj nevarno ranijo; nekteri jo pa clo umorijo, kakor nam sveto pismo pričuje. Nekteri grehi so pa tudi tako veliki, da sami, tako rekoč, v nebesa vpijejo, naj bi jih pravični Bog kaznoval, kakor zaslužijo. In od štirih takih grehov nam že sveto pismo govori. Ti štirje v nebo vpijoči grehi so: 1. Radovoljni uboj. 2. Mutasti ali sodomski greh. 3. Zatiranje vdovih, vdov in sirot. 4. Delavcom in najemnikom zaslužek zadrževati ali vtergovati. In te štiri v nebo vpijoče grehe vam bom danes na kratko razložil. — Poslušajte!

Razlaga.

1. Pervi v nebo vpijoči greh je: Radovoljni uboj. Tega greha se tajisti kriv stori, kateri kakemu človeku premišljeno in naprejevnetno življenje vzame. Kdor tedaj človeka umori, doprinese ta strašni greh. Pregreši se zoper Boga. Zakaj le Bog je gospod življenja in smerti. Ako pa človek človeku življenje vzame, prederzno v božjo pravico sega in se zoper božje narviše gospodstvo strašno pregreši. Pregreši se vbijavec zoper svojega bližnega; ker mu življenje, to je tako blago odvzeme, katerega mu nazaj dati nigdar več ne more; ker mu tako škodo stori, ki se več ne da popraviti. Vbijavec se pregreši zoper celo človeško družbo; ker jo po navadi koristnega uda obropa. Da je pa tako vbijanje človeškega življenja tolik greh, da v nebesa vpije za maščevanje in kazen, to nam zgodba svetega pisma pričuje. V prvih bukvah Mojzesa beremo od dveh bratov, od Kajna in Abelna. „Kajn je rekel k Abelnu,

svojemu bratu: Pojdi, greva na polje. In kader na polje prideta, zgrabi Kajn Abelna in ga vbije. Gospod Bog je pa Kajnu rekel: Kje je tvoj brat? On pa odgovori: Jaz ne vem; ali sem mar varh svojega brata? In Bog je k njemu govoril: Kaj si storil? Glas kervi tvojega brata od zemlje k meni vpije. (I. Moz. 4.) Kajn spozna svojo strašno hudobijo; pa nad božjo milostjo čisto obupa. Brez pokoja, nemirnega serca se po svetu klati in zadnič v hosti od strupne pušice zadet, kakor divja zver nesrečno smert stori. — Tako se vbijavcu po navadi godi. Dati mora življenje za življenje, kri za prelito kri. Ako pa tudi človeški pravici v roke ne pride, božji večni pravici pa vender ušel ne bo. Prelita kri vedno kliče v nebesa za maščevanje. In ako se vbijavec na tem svetu ne spokori in zaslužene kazni tukaj ne prestopi, se bo pa tamkaj v večnosti brez konca pokoril, kjer bo v tajisto strašno ječo zapert, iz katere nigdar več ne pride. V nebo vpijočega greha se tudi tajiste hudobne ženske krive storijo, katere sad svojega telesa premišljeno pokončajo. Take peklenske pošasti so še hudobniše, kakor vsak drug vbijavec. Zakaj drug vbijavec po navadi le truplo umori, duše pa ne more; take hudobne pa pri otroku dušo in truplo nevsmiljeno umorijo. Take hudobije samo misliti, je groza in strah. Takih grehov storiti, nas Bog obvari!

Drugi v nebo vpijoci greh je: Mutasti ali sodomski greh, in sliši k tistim grehom, ki so v šesti božji zapovedi prepovedani. Ta strašni greh se stori, kader se človek nečisto pregreši, in scer tako, da se to še po natornem redu ne zgodi. Imenuje se to mutast greh, ker ga tak grešnik pri spovedi večkrat zamolči, ali se ga pa vender tako na tenko ne spove, kakor ga je storil. In sodomski greh se zato imenuje, ker so posebno prebivavci Sodome in Gomore ta ostudni greh doprinašali, dokler jih je Bog z žveplenim ognjem pokončal in potrebil iz krajev tega svetá. Zakaj tako v svetem pismu bremo: „Vpitje Sodome in Gomore se je pomnožilo, in njihov greh je zlo velik postal. Ta kraj hočemo pokončati, ker je njegovo vpitje veliko postalo pred Gospodom.“ (I. Moz, 18.) „In Gospod je dežil čez Sodomo in Gomoro žveplo in ogenj iz nebes, in je prevernal te mesta in celo okolico, vse prebi-

vavce teh mest in vse, kar je bilo zelenega na zemlji.“ In še dandanašni se ta očitna božja kazen nad tem krajem vidi. Zakaj tam, kjer so nekdanj tiste hudobne mesta stale, še zdaj tisto solno in žvepleno morje stoji, v katerem nobena živa stvar obstati ne more. Tamkaj ni nobene ptice, ki bi po zraku leté prepevala; po tri ure daleč od tistega žveplenega morja še travica ne raste. Tako se očitno kaže še dandanašni tista strašna kazen, ki je nekdanj prebivavce teh mest zavolj toliko ostudnih grehov zadela. In če Bog takih grešnikov dandanašni z žveplnim ognjem očitno ne pokončuje, se to le za tega delj godi, da bi to pošast, kakor Tertulian mutasti greh imenuje, na unem svetu celo večnost, še z veliko ojstrejšimi kaznimi pokoril. Se tega greha varovati, je potreba, si živo naprej postavljati, kako je Bog povsod pričujoč in vsega vedoč. Bog vse vidi, Bog vse vé, Bog je povsod pri tebi; ako si to resnico prav živo k sercu vzameš, tudi tako ostudnega greha nigrdar storil ne boš. —

3. Tretji v nebo vpijoči greh je: Zatiranje vbogih, vdov in sirot. Vbogi so tajisti, kateri nič svojega nimajo in le od tega živijo, kar si v Boga imé sprosijo ali težko s svojimi rokami pridelujejo. Vdove so tajiste žene, katerim so možje pomerli in zdaj samé živeti morajo. Sirote so tajisti otroci, ki so jim starši pomerli, ki torej nimajo ne očeta, ne matere več, da bi za nje skerbeli. Kdor tedaj take vboge, vdove in sirote stiska, ž njimi nevsmiljeno ravna, jim krivico dela, jih še ob to malo spravi, kar imajo; kdor jih po nedolžnem žali in tako njih grenko življenje še bolj ogreni: tajisti stori tolik greh, da v nebesa vpije za maščevanje in kazen. Zavolj vbogih že v svetem pismu te besede beremo: „Ne žali serca, katero revšino in silo terpi, in vbogemu ne odteguj svojega darú. Ne obračaj svojih oči od potrebnega zavolj jeze, da mu priložnosti ne daš, skrivši zoper tebe se pritožiti; zakaj, ako v grenkosti in nevolji zoper tebe toži, bo njegova molitev od tajistega uslišana, kateri ga je stvaril.“ (Sir. 4.) Zavolj vdov in sirot je Gospod Bog sam tako le govoril: „Vdovam in sirotam nimate nobene krivice storiti. Ako jih razžalite, bodo k meni klicale in jaz bom njih vpitje vslíšal in moja jeza se bo razsrdila in jaz vas bom z mečem vdaril in vaše žene bodo

vdove in vaši otroci sirote postali.“ (II. Moz, 22.) Glejte! kako se sam Bog za vboge, vdove in sirote poteguje. Kdor jim tedaj krivico dela in se jih žaliti nič ne boji, tajisti se pa pravičnega Boga bati imá. Zatorej, kristjani moji! ne bodimo terdoserčni proti vbogim, potrebnim ljudem, ampak bodimo jim dobri in vsmiljeni; podajajmo jim radi od tega, kar smo tudi mi prejeli od mile roke Očeta nebeškega. Jezus sam pravi: „Bodite vsmiljeni in tudi vi bote vsmiljenja dosegli.“ Tudi vbogim, zapuščenim vdovam s dobrim svetom in v djanju radi pomagajmo. Ako pa drugega storiti ne moremo, jih vsaj z lepimi, serčnimi besedami v njih žalosti in britkosti tolašimo. Zapuščenim otrokom, vbogim sirotam pa mi očetje in matere bodimo; o kako nas bo mili Jezus za vse to enkrat obilno poplačal! On sam tako govori: „In kdor sprejme katerega takega otroka v mojem imenu, mene sprejme.“ (Mat. 18.) In sveti apostel Jakob pravi: „Čista in brezmadežna služba božja je: sirote in vdove v njih britkosti obiskovati.“ (Jak. 1, 27.)

To je veliko dobro delo. Vboge, vdove in sirote pa zatirati, je velik greh, tako velika hudobija, da v nebesa za maščevanje vpije.

4. In šterti v nebo vpijoči greh je: Delavcom in najemnikom zaslužek zadrževati ali pritergovati. Na to vižo se pregrešijo tisti gospodarji, kateri svojim poslom, hlapcom in deklam, drugim delavcom in rokodelcom zasluženega plačila nedajo, ali premalo, ali o pravem času ne dajo, akoravno so ga dobro zaslužili. Kdor takim ljudem, ki samo od zaslužka svojih rok težko živeti morajo, pogojenega plačila ne da; ali kdor tajistega brez pravičnega vzroka priterguje, ta s svojim bližnim nevsmiljeno in krivično ravna, in tolik greh stori, da za maščevanje v nebesa vpije. Zategadelj pravi sveto pismo: „Kdor svojega bližnega njegovega živeža obropa, to je zasluženega plačila mu ne da, od katerega živeti mora, se ravno tako pregreši, kakor da bi ga ubil. In kdor delavca njegovega plačila obropa, je ravno tak, kakor tisti, ki kri preлива.“ (Sir 34, 26.) Tako tudi sveti apostel Jakob bogatinom vso nesrečo in nar ojstrejšo sodbo napoveduje; pa zakaj? On pravi: „Glejte! plačilo, katerega vi delavcom, ki so vaše polja poželi, po golfiji odtegnete, vpije, in to vpitje pride gor do ušes Go-

Gospoda vojsknihi trum.“ (Jak. 5, 11). Da se tega greha obvarujete, si besede svetega Paula večkrat na misel jemljite, kjer tako le govori: „Vi gospodarji! dajte svojim hlapcom, kar je po pravici in prav, in vedite, da tudi vi svojega gospoda v nebesih imate.“ Gotova resnica je, da bo tajisti Bog in gospod, kateri je gospodarja in hlapca stvaril, tudi gospodarja in hlapca enkrat po pravici sodil. Zatorej, ljubi gospodarji! dajajte svojim poslom, svojim delavcom po pravici vse, kar jim gré. Pa tudi vi posli in delavci! delajte svojim gospodarjem zvesto in pošteno, da si svoje plačilo tudi po pravici zaslužite. „Delavec je svojega živeža, je svojega plačila vreden“. (Mat. 10, 10) (Luk. 10, 7.) Ali ne pozabite, kar tudi sveti Paul govori. On pravi: „Kdor ne dela, naj tudi ne jé.“ (2. Tos. 3, 10.) Kdor prav in zvesto ne dela, tudi živeža in plačila ne zasluži.

S k l e p.

Ljubi kristjani! slišali ste danes od štirih v nebo vpijocih grehov govoriti. Teh velikih grehov se torej skerbno varujte. Koga vbiti, ali tudi mutasti ali Sodovski greh storiti, tako daleč se nigdar ne bote zmotili. Samo misliti na kaj takega je človeka strah in groza ga obleti. Pa tudi unih dveh v nebo vpijocih grehov nikoli ne storite. Ubogim, vdovam in zapuščenim sirotam bodite vselej vsmiljenega serca, da tudi vi enkrat vsmiljenja najlete. Kar pa delavce in najemike zadeva, si pa tisti nauk, kterege je stari Tobija svojemu mlademu sinu dal, tudi vi dobro zapomnite. On je rekel: „Kdor tebi kaj dela, temu tudi kmalo njegovo plačilo daj, in plačilo delavca naj pri tebi ne ostane.“ (Tob. 4, 15.) Posnemajte tudi tistega evangeljskega gospodarja, kateri je, kakor hitro se je večer storil, delavce svojega vinograda poklical, in od prvega do zadnega vsakemu dal svoje plačilo (Mat. 20, 8). Amen.

Keršanski nauki.

L. Glej katekizem: „Devet ptujih grehov.“

V v o d.

Boga ljubiti čez vse in bližnega kakor sam sebe, to ste dve nar večji zapovedi. Jezus sam nas to uči. Kdor pa Boga resnično ljubi, se greha varuje, kolikor mu je naj več mogoče. Pa tudi skerb imá in serčno brani, da ga drugi z grehom ne žalijo. Tako je pravični Ezdra Boga iz serca ljubil. Veliko je skerbel za božjo čast. Iz serca je želel, da bi se vse po Njegovi sveti volji godilo. Da bi pokorno bilo božjim postavam, je ljudstvo vedno opominjal. In kader je vidil, da vse njegove besede nič ne pomagajo, da nepokorno ljudstvo Boga hudo žali, je bil tega silno žalosten. Sveto pismo pravi, da je od žalosti „svoje oblačila pretergal, s glave si lase pulil in ljudstvo svaril.“ (I. Ezdr. 9.) Tako moramo tudi mi za božjo čast skerbeti, in braniti, da se nar svetejši Bog tudi od drugih žalil ne bo. Tudi ljubezen do bližnega tirja to od nas. Sam božji Duh tako govori, „da je Bog vsakemu zapovedal, skerbeti tudi za bližnega.“ (Sir. 17, 12.) Kdor pa tega ne stori; kdor greha ne zabrani, kader bi ga po dolžnosti svojega stanu ali po dolžnosti keršanske ljubezni lahko zabranil, ali kdor še clo sam na to ali drugo vižo pripomaga, da drugi grešijo, tajisti se pa tudi vseh takih grehov deležnega stori. In taki grehi se potem ptuji grehi imenujejo, ker jih clovek scer sam ne stori, pa je vender kriv, dá jih drugi storijo. Devet je takih grehov, kakor jih v katehizmu beremo. 1. V greh svetovati. 2. Grešiti veleovati. 3. V drugih greh privoliti. 4. Druge v greh napeljevati. 5. Drugih greh hvaliti. 6. K grehu molcati. 7. Greh spregledovati. 8. Greha se vdeleževati. In 9. Greh zagovarjati. Teh devet ptujih grehov vam hočem danes kratko razložiti. Poslušajte.

R a z l a g a.

1. V greh svetovati, to se reče: bližnemu prigovarjati in svetovati, da bi kaj takega storil, kar je v božjih ali cerkvenih

zapovedih prepovedano. Tako se je nekaj Kajfež pregrešil. Judom je svetoval vmoriti Jezusa pravičnega. Rekel je : „Vi ne veste in ne spoznate tega, je boljši za vas, da eden človek vmerje za ljudstvo, kor da bi bilo celo ljudstvo pokončano. (Jan. 11.) Pregrešila se je hudobna žena Herodia, ki je svoji hčeri svetovala, naj tirja od Herodeža glavo nedolžnega Janeza. Tako se pa še dan današni pregrešijo tisti starši, ki svojim otrokom svetujejo, se posvetno, nečimerno oblačiti, s to ali z drugo persono grešno znanje delati, ali v kako nevarno tovaršijo zahajati. Pregrešijo se sploh vsi tajisti, ki eden drugemu svetujejo, kaj takega storiti, kar je po božji postavi prepovedano, ali kaj takega opustiti, kar je keršanska dolžnost in po sveti veri zapovedano. —

2. Grešiti veleovati, to se pravi: komu zapovedati, naj kaj takega stori, kar je greh. Na to vizo se pregrešijo tisti starši, kateri svojim otrokom ali poslom zapovejo krasti, legati, po plujem pasti ali komu kako škodo narediti. Sploh se pregrešijo vsi tisti naprejpostavljeni, kateri svojim podložnim kaj takega storiti zapovejo in ukažejo, kar se ne strinja z božjimi svetimi zapovedmi. Tako je hudobni Saul svojemu sinu Jonatu zapovedal, vmoriti nedolžnega Davida. Jonatas tega ni storil, in je pravičen ostal. Njegov oče Saul se je pa vonder hudo pregrešil, ker je kaj takega zapovedal, kar je v peti božji zapovedi tako ojstro prepovedano. Tudi ni dolžnost, starše in naprejpostavljene vbogati, ako bi kaj takega vkazali, kar je zoper božjo sveto postavo; zakaj tukaj velajo tiste besede: „Bogu je treba večo pokoršino skazovati, kakor ljudem“ (ap. dj. 4, 19); ali vonder se tisti hudo pregrešijo, kateri kaj grešnega zapovejo, akoravno se to ne zgodi. Zakaj tako zadosti pokažejo, kako hudobnega, popačenega serca da so. —

3. V drugih greh privoliti. Tega greha so tajisti krivi, kateri takrat, kader drugi grešijo, nad tem grešnim djanjem svoje dopadenje, svoje veselje in znotrajno privoljenje ali z besedo, ali s svojim smehom ali na kako drugo vižo na znanje dajo. In kdor v drugih greh privoli, ravno po tem njega tudi deležen postane. Kralj Ahab nič ni vedel, kaj je njegova žena storila. Ahab ni besedice vedel, da je nagovorila nektere može,

naj bi Nabota vmorili. In kader je kralj to zvedel, mu je ta hudobni naklep čisto po volji bil. Privolil je tako v greh svoje žene in vinograd Nabotov po krivici vzel. Ona, kakor on, oba sta enako grešila. Pilatuž je vedel, da je Kristus nedolžen bil. Ali ker so Judje če dalje le huje vpili, naj ga križa in vmori, ako tega ne stori, cesarja in ljudstva prijatelj ni, je vender nedolžnega Jezusa k smerti obsodil in neusmiljenim Judom izročil. Privolil je in tako njihove velike pregrehe deležen postal.

4. Druge v greh napeljevati. Na to vižo se tajisti pregrešijo, kateri s pohujšljivimi besedami, z nesramnim pogledom, z nespodobnim zadržanjem, z nečistim djanjem v sercu svojega bližnega pregrešno poželjivost budijo in v greh nagovarjajo; ali kateri sploh svojega bližnega ali z besedo ali z djanjem v kak greh zapeljejo. Tako se tudi tega greha deležni storijo. Nesramna Putifarjeva žena je nedolžnega Jožefa v greh napeljevala. Nedolžni mladenč ni scer privolil v ženske zapeljivosti hudobni naklep. Ali hudobna žena je vender hudo grešila, ker je toliko nedolžnega mladenča v nesramno djanje zapeljati hotla. Bližnega pa sploh vsi tajisti v greh napeljujejo, kateri mu tako slabe izglede dajejo, da se nad njimi pohujša in sčasoma lepi pot čednosti sam zapusti. Za tega delj Jezus zapeljivcom in zapeljanim, tajistim, ki s svojim pohujšljivim djanjem druge v greh napeljujejo, in tistim neumnežem, ki se v greh zapeljati dajo, te strašne besede govori: „Gorje svetu zavolj pohujšanja; pohujšanje scer mora priti; ali gorjé vonder človeku, po katerem pohujšanje pride.“ (Mat. 18, 7.) Posebno pa te besede tajiste zadevajo, kateri mladenče ali dekliče, nedolžne dušice deviškega venca obropajo in v gerdi, nečisti greh zapeljejo. Zakaj od takih sam Jezus tako govori: „Kdor pa enega tih malih, kateri v mene verujejo, pohujša, temu bi bolje bilo, da bi se mu mlinsk kamen na vrat obesil in bi se v globočino morja potopil.“ (Mat. 18, 6.)

5. Drugih greh hvaliti. Boga samega moramo hvaliti in vse resnično dobro, kar k Njegovi časti služi. Kdor pa greh svojega bližnega hvali, hvali ravno to, kar je Bogu nar bolj zoperno, tak pač očitno kaže, kako hudobnega serca da je. In vender se to večkrat godi. Kader nekteri hudobneži nesramne burke vganjajo, kader svoj jezik nad duhovsko in deželsko

gospôsko brusijo, kader s svojim opravljivim govorjenjem bližnemu čast in poštenje kradejo, nespodobno kvasijo, zoper sveto vero in svete reči prederzno govorijo; takrat se pa znajdejo, taki slepci, ki se vsemu temu še posmehujejo, ki take hudobne jezičnike še hvalijo in jih tako z zapeljivo hvalo in priliznjenostjo v njih hudobiji še bolj poterdijo. Taki ljudje tedaj, kateri grehe in nesramnosti svojega bližnega, namesto jih svariti in grajati, le še hvalijo, taki ljudje so pač najemniki hudičevi; zakaj le sam hudič nad grehom veselje in dopadenje ima. Zategadelj pa tudi sveti Jeronim pravi: „Nobena druga reč človeškega zadržanja toliko ne kazi, kakor kriva hvala in zapeljiva priliznjenost. Jezik priliznjence več škode nareja, kakor meč sovražnikov, zakaj meč samo truplo rani, priliznjenost pa dušo vmori.“ Zategadelj pa tudi Gospod Bog zoper tiste, ki hudobije svojega bližnega hvalijo, tako le govori: „Gorje vam, kateri dobro hudo, in hudo dobro imenujete; kateri temo v luč, in luč v temo storite; kateri grenko v sladko, in sladko v grenko spreobračate.“ (Izai. 5, 20.)

6. K grehu molčati. Tega greha so tajisti krivi, kateri vidijo druge grešiti in po slabih potih hoditi, pa jih vender nič ne posvarijo in njihovim naprejpostavljenim tega nič ne povejo, kaj se hudega godi. Tega greha se pa tudi posebno starši in predpostavljeni krivi storijo, kateri slišijo svoje podložne, svoje sine in hčere nesramno govoriti, pa jih nič ne zavračajo, kateri vidijo svoje otroke prevzetno se nositi, — grešno znanje delati, v slabe tovaršije zahajati, hoditi po široki cesti pohujšljivega življenja, pa jih vender nič ne svarijo, nič ne pokregajo, nič ne berzdajo. Ker tedaj k hudobiji in grehom svojih podložnih molčijo, se tudi vseh tajistih deležne storijo. Gorjé pa takim staršem, takim naprejpostavljenim. Sam Gospod Bog po preroku Ezechielu tako govori: „Ako ne boš govoril, da bi se hudobnež od svojega hudobnega pota obernil in živel, bo on v svoji hudobiji vmerl; pa njegovo kri bom iz tvoje roke tirjal.“ (Ečeh. 3, 18.) In Jezus nam v tej reči tako lep nauk poda. On pravi: „Je tvoj brat zoper tebe grešil, pojdi in posvari ga med seboj in njim samim. Ako te posluhne, si svojega brata pridobil. Ako te pa ne posluša, vzemi še enega in drugega

seboj, da govorjenje v ustih dveh ali treh prič ostane. Ako pa tudi teh ne posluša, povej pa cerkvi, to je, duhovni gosposki, in če pa tudi cerkve ne posluša, potem ga pa imej za nevernika in očitnega grešnika.“ (Mal. 18.)

7. Greh spregledovati. Na to vižo se pregrešijo posebno duhovni, učeniki, uradniki, starši in gospodarji, kader vidijo, da se v cerkvi, v šoli, po deželi, v hiši ali soseski dela greh; pa ga iz neskerbnosti, iz krive ljubezni, ali iz prevelike mehko-be spregledajo in ne kaznujejo, kakor bi to po dolžnosti svojega stanú storiti imeli. Koliko greha bi se lahko zabranilo, ako bi starši in drugi naprejpostavljeni večkrat bolj ostri bili! Ker pa pregreške svojih podložnih preradi spregledujejo, se pa tudi vseh tistih grehov deležne storijo, katere njih položni delajo. Heli je bil tudi preveč dober in premehek svojim dvema sinoma. Premalo je hudobna sina svaril. Preveč jima je njune hudobije spregledoval. Ni ju kaznoval, kakor je bila njegova dolžnost. Ali glejte božjo šibo! Hudobna dva sina Ofne in Fines sta bila na en dan v vojski pobita, in oče, to slišati iz stola pade in si vrat zlomi. Tako ga je plačal pravični Bog zavolj njegove prevelike mehko-be.

8. Greha se vdeležovati; tega greha je tajisti kriv, kateri komu pomaga greh storiti, bližnemu škode ali krivice delati; kateri tedaj krivičnega blagá, tudi ptujega greha deležen postane. Ná to vižo se pregrešijo slabi gospodarji, kateri pripuščajo, da se v njih hišah zbirajo razujzdani ljudje, ako le nekaj dobička za to dobijo. Pregrešijo se oštirji, kateri mladim ljudem priložnost do nečistosti, pijanosti, igre in zapravljivosti dajejo in ponujajo, samo da iz tega svoj dobiček potegnejo. Pregrešijo se tudi posebno tajisti, ki drugim pomagajo krasti, goljfat in slepariti; ali kateri tata ali vkradene reči skrivajo; ali vkradeno blago kupijo ali prodajo. Kdor tatom pomaga, je sam hudoben tat. Kdor žakelj derži, je ravnò tolik tat, kakor tisti, ki noter siplje. Zoper take hudobneže se sam Bog pritožuje, tako govori: Kader si tata vidil, si tudi ti z njim dirjal, in s prešestniki si tudi ti delež vzel.“ (Psalm 49.)

9. Greh zagovarjati. Tako se tajisti pregrešijo, kateri dobro vejo, da je kak človek grešil, pa ga vonder zagovarjajo, kakor da bi čisto pravičen bil in se povsod za njega potegu-

jejo. Namesto hudobne otroke kaznovati, jih hudobni starši mnogokrat še zagovarjajo. Sveti Peter Damian pa pravi: „Še bolj se tajisti pregreši, ki greh zagovarja, kakor tajisti, ki ga stori; zakaj grešiti je človeško, greh pa zagovarjati, je hudičevo.“ In Modri pravi: „Kdor hudobneža opravičuje, in kateri pravičnega obsodi, oba sta pri Bogu gnjusoba.“ (Prip. 17. 5.) Iz ljubezni do Boga in do bližnega moramo greh zabraniti, kolikor nar več moremo, iz ljubezni do Boga in do bližnega se moramo lastnih, kakor ptujih grehov skerbno varovati. Večkrat tudi mi z brumnim kraljem Davidom molimo, rekoč: „Gospod! očisti me od mojih skrivnih grehov, in zavolj ptujih grehov svojemu hlapcu milostljivo prizanašaj!“ (Psalm. 18.)

S k l e p.

Tako sem vam, ljubi moji! tedaj pokazal tiste sovražnike, ki našo dušo tako hudo, nevarno ranijo, nekteri jo clo vmorijo za nebeško kraljestvo. Te štiri sorte grehov sem vam do zdaj na kratko razložil. Spoznali ste tedaj tisto edino hudo, česar se po nauku keršanske pravice naj skerbno varujemo. H koncu tega podučjenja vam pa nimam lepšega nauka podati, kakor tajiste besede, katere je stari Tobija svojemu mlademu sinu nekđaj tako priserčno priporočal. Rekel je: „Moj sin! vse dni svojega življenja imej Boga v svojem sercu, in vari se, kdaj v kak greh privoliti in zapovedi Gospoda, našega Boga v nemar puščati.“ (Tob. 4, 6.) Pa tudi besede Modrega si globoko v svoje serca zapišite, ki pravi: „Moj sin! beži pred grehom, kakor pred kačo. Zakaj ako se ji bližaš, te bo popadla; njeni zobjé so levini zobjé, ki človeka ob življenje pripravijo.“ (Sir. 21, 1—3.) Rajši vse zgubiti, rajši vse terpeti, rajši nar hujše bolečine, rajše naj večo revšino prestati, rajši celo morje nar večih grenkosti, križev in nadlog izpiti, rajši tudi, ako bi mogoče bilo, taužentkrat vmreti, kakor le en sam smerten greh storiti! Amen.

Zgodovinski izgledi.

* Osramoteni oče. Oče, kateri je rad pil, prepove svojemu sinu, da bi ne kled, ker Bog vse sliši. „Ali je to resnica?“ prša otrok, ali more tudi vse viditi?“ „Se ve da,“ odgovori oče.“ „Tako se bojim tudi za te, ljubi oče“, odgovori sin, zakaj včeraj je tudi tebe pijanega vidil.“

* Hvaležnost je zlata vredna. Kako je nek zamorec svojega duhovnika ljubil in spoštoval nam kaže sledeča prigodba: Nek misijonar pride v francosko Gugano. Tam obišče lepo pokopališče. Vidi zamorec, misijonarja grob delati. Hitro mu se bliža in ga takole nagovori: „Dober dan, oče, pojte z menoj!“ „Moj prijatelj, ga vpraša, kam me popelješ?“ „Prosim oče, pojte z menoj, jas vam bom nekaj pokazal, česar še niste vidili.“ Kmalo prideta k tistemu kraju, kamur ga je hotel peljati. Lepa senca je bila in med lepimi drevesi je bila lepa gomila.“ Glejte, pravi zamorec, tu počivajo oče Legrand, kateri so me kerstili, so me našli in tolažili, ko sem bolen bil. Oh, kako dobri so bli! Kako so ljubili zamorce! Oni so kerstili naše otroke in jih požegnali. Nikdar ne bom svojega očeta Legranda pozabil.“ Potem poljubi grob in svitla solzica kane na grob.

Cerkveni novičar.

Iz Čelovca. L. F. Duhovne vaje 1—5. Augusta. Sveti Ignaci Lojolan še sedaj čudeže dela, dasiravno je že tristo let, kar je šel po krono pravičnih v nebesa. Spisal je bukvice za duhovne vaje ali eksercicije polne nebeškega duha in prelepih naukov, napeljevati ljudi k pravi pokori, veči popolnosti in svetosti. Te zlatavredne bukvice slovijo po celem kerš. svetu; veje in dela v njih še za božjo čest vneti duh svetega Ignacija, zatorej jih po pravici kličem ključec nebeški, ker so mnogim spet odperle vrata milosti božje in sv. raj. Sv. Ignaci je v njih načertal navod, kako se morajo opravljati duhovne vaje v slavo božjo in v nepopisljivo korist neumerjočim dušam. Pa kaj bom hvalil svetnika, ki se že davno veseljuje nebeške slave, ali njegovih bukvic, katerih visoka vrednost je znana vsem zvedenim? Hvala Bogu in našemu milostljivemu knezoškofu Valentinu, da so nam

oskerbeli veliko srečo duhovnih vaj. Prijazno so povabili ljubljani Viši pastir svoje duhovne in snidlo se jih je 113 iz vseh dolin, od vseh krajin Kerske škofije v prostornem poslopju bogoslovskega seminarija prve dni mesca Augusta, ki bojo vsem v blagem in neizbrisljivem spominu. Voditelja duhovnih vaj stabilila čč. O. O. Jezuita, sloveči O. Stöger in O. Nilles. V hvaležni spomin teh lepih dni dušnega veselja in duhovskega krepcanja napišem te čertice in izročim jih „Slovenskemu Prijatelju“. Nabral sem majhen snopek prelepega klasja polnega nar imenitnejšega zernja in ga podam vam predragi bratje! ki ste z menoj vred tako srečni bli vdeležiti se duhovnih vaj, in ga ponudim tudi unim, ktere so doma zadržale duhovske opravila ali daljni pot.

Začele so se duhovne vaje pondeljek 1. Augusta ob 5. zvečer. Pred sv. Rešnjim Telesom molimo „Pridi sv. Duh“, škof delijo blagoslov sv. Rešnjega Telesa in priserčno, ginljivo nagovorijo zbrane duhovne; potem sledi prvo ali pripravno premišljevanje. Č. O. Stöger govori od prevelike sreče, ktero nam je neskončno milostljivi Bog podelil, 1. da nas je stvaril, 2. da nas je poklical v kersansko katoliško cerkev.

Ob 8. zvečer Č. O. Nilles govori in naš učijo vest dobro spraševati; h koncu se moli „Miserere“.

V II. premišljevanju nam duhovni voditelj prav živo predoči stavi naš visoki poklic in svoj govor razdeli: 1. jaz sem kat. kristjan; 2. poklican deviško živeti; 3. jaz sem duhoven; 4. jaz sem dusni pastir. Kakor bister vrelec so tekle govorniku besede; iz dna serca so izvirale in do dna naših serc segale. Iskreno nas opominja, naj si podamo roke in stopimo v duhovsko zvezo, da bi hudobi in pohujsanju stavili močno bran.

V III. premišljevanju nam pove duhovni voditelj več duhovnih vodil. V nebesih pravi je več stopinj zveličanja ali več sedežev; po zasluženju bomo več ali manjši del prejeli. Sedaj ali dokler smo na svetu ne smemo se zadovoljiti z zadnjim delom; marveč se moramo potruditi, da nar več, ko moremo, dosežemo. Pove nam troje pripomočkov ali vodil:

1. volo non vellem: „hočem“ ne pa „bi rad“. Le terdna močna volja vse premaga, kar nar dokaze v 2 zgodbah.
2. Deo gratias: „hvala Bogu“, te dve besedici, ktere sveti Pavl tolkokrat v svojih listih izgovarja, moramo večno v sercih in v ustih imeti in prepričani biti, da se vse po volji božji ali vsaj po pripuščanju božjem godi. Hvala Bogu, kedar nar pritiskujejo in zaničujejo!
3. Clavis coeli: „Ključ nebeški“, kakor sv. Augustin imenuje molitev. Vsaki tudi nar revniši siromak ima dolžni list, v katerem se Jezus sam zaveže, nar pomagati. „Prositate, in bote prejeli, iscitate in nasli bote, terkajte in odperlo se nar bo“. Z dvema pečatoma je poterdil obljube: „Amen, Amen.“

Sv. Monika je 18 let molila in sprosil spokorjenje svojega sina Augustina. Koliko duš bi mogli pridobiti z molitvijo. Prekrasne so naše duhovne molitve, ker so večidel po razsvetljenju sv. Duha spisane, namreč psalmi in branje iz sv. pisma. Življenje svetnikov nam vsako leto lepo rajdo nar žlahtnejših mož in svetnic stavi pred oči, da jih vidimo kot v veličastni procesiji baliti memo nas. Zatorej nam cerkev resno priporočuje te molitve. Greh je, jih zanemarjati.

IV. premišljevanje. Odpraviti moramo vse napotke in overe, ako hočemo doseči visoki poklic. Nar veči napotki so grehi.

1. Smertni greh; znam smertnega greha ali njegova gerdoba in hudoba;
2. Grehi nam posebno nevarni, začno se s kačjo čerko S: a) simonia, b) silentium, c) sacrilegium, d) scandalum. Posebno resno je govoril „de sacrilegiis et scandalis“, quae aliis nugae, sacerdoti vitia sive sacrilegia.
3. Odpustljivi grehi.

V terek zvečer nas je učil drugi č. O. spraševati vest in se pripravljati, vredno prejeti zakrament sv. pokore. Sredo jutro je govoril od kazni pogubljenih v večnosti.

V. premišljevanje. Predgovor: „Da nas k pravi pokori pripelješ“ „Prosimo te vsliši nas.“ Pove nam zgodbo, da so ravno te besede nekega duhovna, ki ni s pravim namenom prišel k duhovnim vajam, k ostri pokori prebudile.

Sv. Ignaci v duhovnih vajah zaznamuje tretjo postajo takole: Pokora 1. nam je potrebna. Ladjica, ki zmirej le po enem vertincu kroži, ne pride nikamor; je 2. lahka, ker se opravi z eno resnično grevengo; 3. se mora hitro opraviti; 4. mora biti popolnoma. Izgled svete Magdalene.

VI. premišljevanje. 4 velike zaklade nam je Bog izročil, ki so nam lahko ravno toliko spotik. — Delitov in prejema zakramentov sv. pokore in sv. rešnjega Telesa; daritev sv. maše — od vredne priprave in vrednega opravljanja presvete daritve.

VII. premišljevanje. Spomin na smert poterdi naše sklepe. Smert 1. gotova; 2. smertna ura je negotova; 3. kaj nas bo moglo tolažiti v zadnji uri: a) sveta vera — depositum fidei; sv. Gvalbert si je nal v mertvaško trugo djati listič, na katerem so ble zapisane besedice: „Verujem vse“. Obudi se vera. b) spomin na svete sklepe pri svetih vajah; kerčmar na Bavarskem je dolge leta pregrešno živel. Gnada božja presije in ogreje njegovo serce, spove se in tako renično se pokori, da do svoje smerti celih 6 let vec ne greši. c) Češčenje prečiste Device Marije.

Č. O. Nilles zvečer uči premišljevanje molitev, ktera je zares neizrečeno lepa in koristna. Nebeške iskricice le letijo v serca v premišljevanji molitvi, zapopadene. Omeni še drugih dveh načinov mo-

liti, ktere je proščen prijazno povedal. 1. način je, da pre mišljujem n. pr. kar sem dans dobrega ali hudega storil; vse dobro darujem Bogu; hudo pa ogrevam in sklenem, za naprej poboljšati se. Tako pre mišljujem 10 božjih zapoved in tako dalej. 2. način je, da zdaj to zdaj uno molitvico prav počasno molim tako, da se pri vsaki besedici za en dihlej pomudim.

VIII. g. č. o. Nilles. 1. Moramo Jezusa posnemati; 2. Nagibi Jezusa posnemati: a) ker je naš gospod; b) naš odrešenik; c) nas neskončno ljubi; d) in nam je pot, resnica, življenje; 3. pripomočki: Spoznavljati Jezusa Kristusa. *Ipsum audite. Loquere Domine, audiam.*

IX. pre mišljevanje. Sklepi: Jezusa hočemo posnemati; 1. goreče hočemo skerbeti in vsi vneti biti za čest božjo; 2. za kraljestvo božje, da duše iščemo v spovednici, pri obiskovanji bolnikov; 3. za hišo božjo, da cerkve in cerkvene oprave čedne in snažne imamo; 4. za tempel božji, ki je naše truplo, da ga čistega ohranimo; 5. za tabernakel božji, da čuvamo nad dušami, ktere so nam izročene.

Spominek, ki ga je sv. Francizek Ksaveri Potrugalskemu tergovcu v Indii dal v besedecah: „Jezus in jes,“ je bil več kot zlata vreden, ker je posvetnega tergovca kraljestvu božjemu pridobil. Škof Fenelon goreč in vnet sa kraljestvo božje t. j. sv. katoliško cerkev je osam sožgal svojo knjigo, ktero je sovet svetega Očeta v Rimu zaver gel.

X. pre mišljevanje. Troje verst bolnikov, a) ki nočejo zdravil; ti ne morejo ozdraveti, b) ki so volje zdravil jemati, pa le tiste, ki se jim poljubijo, c) ki radi vse zdravila jemljejo, da bi le spet ozdraveli. 1. apostoljško posnemanje Jezusa Kristusa. Sv. Ignaci vidi v prikazni široko polje pri Babilonu; — peklensek s svojim kerdelom v temnem berlogu preži; na razpotji vidi mnogo ljudstva, ktero bi rad spravil v svoje zanke. Na desnem Jezus s svojimi tovarši na skali stoji, ukazuje svojim pomagavcem, oteti ljudi, — ukazuje tudi nam. Od dveh bander; pod černo služijo hudobni, pod rudečo pravični. 2. djansko posnemanje nam že na svetu mnogo sladkih tolažb donaša. 8 zveličanskih čednost. 1. Blagor vbogim v duhu — — nadškof, kardinal visokega stanu zapusti vso posvetno in duhovno čest in postane menih, in je bogat v revšini i. t. d.; pri vsaki čednosti vplete govornik prav zanimive čertice, kterih sem postaviti ne morem.

XI. pre mišljevanje. 1. Znamnja, v kterih se razodeva Jezusova ljubezen do nas: njegovo včlovečenje, terpljenje, smert, zakrament sv. rešnjega Telesa, naše poklicanje v duhovni stan. 2. znamnja naše ljubezni do Jezusa — če ga večkrat obiskujemo, njegovo življenje in terpljenje pre mišljujemo, sv. skrivnosti vredno obhajamo. Priprava k svetemu obhajilu. Pre mišljevanje antiphone: „O sacrum convivium“ etc. Potem presvitli knezoškof darujejo daritev sv. maše, in vse pricujoče duhovne obhajajo.

Z gnljivim govorom sklenejo ljubeznivi škof duhovne vaje. „Quid retribuam Domino pro omnibus, quae retribuit mihi. Calicem salutaris accipiam et nomen Domini invocabo. Laudans invocabo Dominum et ab inimicis meis salvus ero.“ Le čutiti, popisati se ne more, kar so čutile serca v sv. obhajilu z Jezusom združene. Ni bilo suhih oči! Po zahvalni pesmi se je pela še pesmica v čest blažene, prečiste Device Marije, ktera nas je vse prav močno ganila. Zahvalimo se milostljive-mu škofu in Č. Č. O. O. voditeljema za veliko srečo in dušno veselje, ktero so nam naklonili in se razidemo s sladkim upanjem, da se nam bo skorej spet napravilo takšno veselje. V spomin teh lepih dni prvih duhovnih vaj v naši škofiji so preč. knezoškof napraviti dali in nam razdelili imenik vseh duhovnov, ki so se vdeležili duhovnih vaj. Naj bod o vsem vsi v blagem spominu!

* Iz Celovca. Marsikteri naših oč. gg. bravcov je že potoval čez Ljubelj. Skoraj na verhu te visoke gore je vidil tik ceste malo cerkvico in farovž. To je cerkvica sv. Lenarta na Ljubelju. Daleč in da'č okoli ni viditi ne hiše ne človeka, vse je tiho in mertvo, prava puščava in samota. Plohe in vetrovi, sneg in plazi so bili cerkvico in farovž že tako zdela'i, da je vse na kup lezlo. Potreba je bila živa, staviti novo cerkev in nov farovž. Visoke oblastnije so toraj sklenile zidati novo cerkev in farovž, nove hiši pa postaviti bolj na sredo cele okolice. In res prav lepo in pripravno mesto so si izvolili, četertinko ure od tako imenovanega „Nemškega Petra“ stoji nova hiša božja. Pred dvema letoma je bil blagoslovljen temeljni kamen, letos 7. avgusta pa se je posvečevala nova cerkev. Cela okolica je bila lepo okinčana; krog cerkve in pri cerkvi pa okoli farovža je bilo vse zeleno in pisano od mladega germovja, po vseh verhuncih so stali veseli mlaji, celi pot v cerkev je bil prelep pletenih in z mnogobarvnimi trakovi ovitih vencov, šopkov in drugih lepotij, iz turna nove cerkve, iz lin farovžkih in po mnogih hrihah so vihrale lepe bandera: vse je bilo prelepo in praznično. Ob sed'nih zjutraj začnejo pokati možnarji oznanovaje, da se bližajo presvitli knezoškof Valentin posvečevat novo hišo božjo. Muzika začne delati, duhovščina se postavi po versti, verni pa se vstopijo okoli farovža. Obličje mladega in ljubeznivega škofa le zagledati, se je vsem serčno veselje že bra'o na licih. — Koj potem se procesija poravna in iz farovža gre vse lepo poredoma proti novi cerkvi. Tam se pričnejo sveti cerkveni obredi pri posvečevanji nove cerkve vse lepo in zaporedoma po cerkvenem obredn'ku ali ritualu. Okoli desetih je bilo posvečevanje pri kraju in presv. knezoškof stopijo na leco ali prižnico. Let in let je že minulo, kar slovenske ovčice niso slišali svojega višipastirja pridigati v svojem slovenskem jeziku. Vsakdo lahko verjame, da je vse že težko in željno čakalo tisti sveti trenutek, ko stopijo milostlivi knez in škof na leco. Vse je bilo tiho in nategnilo ušesa. Svtili škof začnejo takole:

„Hvaljen bodi Jezus Kristus! — Že dolgo čakate na prvo sv. opravilo v tej lepi novi hiši božji; vendar vas še moram neke tre-

nutke muditi. Kratko bom z vami od tega govoril, kar se je pred vašimi očmi ravno zdaj godilo. Vidili ste, kako sem novo hišo od zunaj trikrat z žegnano vodo poškropil; vidili ste, kako sem trikrat na vrata terkal, dokler so se meni odperle; vidili ste, kako smo sv. ostanke marternikov slovesno v cerkev nosili in pod oltarjem počivališče jim pripravili; vidili ste, kako sem oltar s svetimi olji na več krajih pomazilil; vidili ste goreti svečice in pogoreti s kadilom. Vse to ste vidili; ali ste pa tudi zastopili, kaj vse to pomenja? „Kakšne nauke vse to vam deli?“ Odločil sem to hišo od vseh drugih za samo božjo službo, zatorej sem jo, njene zide od zunaj in znotraj z žegnano vodo poškropil, da bi ničesar ne bilo na nji, kar bi Bogu ne dopadlo. Kar se je pa na zidani hiši zgodilo, tudi za nas, ki smo za božje tempeljne izvoljeni, nekaj pomenja in nam lep nauk ponuja. Če mora hiša božja očiščena biti, koliko več mi sami, ki v njo stopimo ali okoli nje stojimo! Ali bi se tedaj spodobilo, okoli nje nespodobno postopati, okoli nje kladarske pogovore imeti, ali druge nesramno pogledovati? Ali bi se spodobilo, v cerkev stopiti gerdega serca, v katerem jeza, serd, sovražtvo, lakomnost in nečistost prebiva? Brumni oči Jakob, kader je bežal pred svojim bratom, je v spanji vidil lojtro, ktera je od zemlje do neba segala, in na kateri so angelji gor in dol hodili, na verhu lojtre pa je vidil samega Boga. Zbujen iz svojega spanja je rekel: Za reš, sam Bog je na tem kraji, in jaz tega nisem vedel. O kolikrat bi tudi mi imeli reči: Bog sam je na tem kraji in jaz tega nisem vedel. Prebiva tukaj, in jaz sem le malo za to maral; Bog sam je na tem kraji, in jaz sem prišel semle, kakor bi šel v hišo kakega človeka, dobrega znanca. Če bi dobro premišljevali, da je tukaj Bog, ali bi mogoče bilo, druge s svojim zadržanjem pohujševati, na vse poprejmisliiti kakor na Gospoda té hiše, z vsemi raji govoriti, kakor v molitvi njemu se približevati? O ljubi moji, če vam vaša vest kaj takšnega očita, premislite: zdaj imate novo lepo cerkev Bogu posvečeno, skerbite, da se vaše zadržanje v cerkvi in zunaj cerkve tudi za cerkev spodobi, da bo kakor ona od posvetnega odločeno, Bogu posvečeno, zunaj in znotraj očišeno. —

Vidili ste tudi, kako da sem trikrat s pastirsko palico na cerkvene vrata terkal, in da so se odperle, kadar sem rekel, da Gospod vseh čednost hoče noter iti. Kako pomenljivo je tudi to znamenje! Samo Gospodu vseh čednost se odperajo vrata: ali se bodo mar tudi nam odperle, ki smo omadeževani in polni grehov. Zatorej vidite ravno pri vratih žegnano vodo; ona naj vas tedaj opominja, da, kdor hoče noter stopiti, se mora tudi očistiti. Saj je ta zidana hiša podoba, ja preddvor nevidljive hiše božje, v ktero tudi ne more priti nobeden, kdor madežev na sebi ima. O moji ljubi! če bi to večkrat in bolj premišljevali, kako vse drugači bi v hišo božjo hodili! kako skerbno bi zunaj pustili vse, kar Bogu dopasti ne more — hudobno poželenje in strasti, krivično blago polito s solzami siromakov, nevošljivost in sovražtvo! Terkali bo-

mo enkrat, morebiti kmalo na vrata druge hiše božje, in se nam ne bodo odperle, ako čednost seboj ne prinesemo, ktere Gospodu dopadajo.

Slovesno smo ostanke sv. marternikov, namreč sv. papeža Štefana, sv. Urše in sv. Felicisima v cerkev nosili in njim pod altarjem prebivališče pripravili. In molili smo pri tej procesiji: Gospod usmili se nas. Ali nam mar to tudi posebnega nauka ne daje? Poglejte, sv. marterniki so zavolj svojih čednost v prelepi nebeški hiši božji, njih sv. ostanki pa — vsaj nekež njih — v tej hiši božji počivajo, in morebiti na tem kraju ustajenje mesa dočakajo. Tukaj pod oltarjem počivajo te svetinje, da nam pričajo, kako svetniki božji tam gori v nebesih za nas Boga prosijo, in da nam močno na ušesa kličejo, kako imamo mi njih lepe čednosti in zglede posnemati. Kakor so prvi kristjani nar svetejšo daritev sv. maše nad pokopališči svetnikov darovali in obhajali, tako tudi mi nad grobi njih ostankov. Oh, kako nam ti pridigujejo, če bi jih le hotli poslušati. Pridite za nami, če ravno je sterma in voska steza, po kateri smo hodili mi, vendar pelje v prelepo hišo božjo, kjer ne bo solz in žalovanja več. Mi pa ne poslušamo takšnega opominjevanja; zakaj posvetni šum tudi v cerkvi ušesa naše duše tako zadela, da niso pripravne kaj drugega slišati. In vendar je tako potrebno ne pozabiti teh lepih zgledov, ne pozabiti navka: „Ako so zamogli ti ali uni, zakaj ne tudi mi?“ Potrebno je to premišljevali, zakaj posvetni izgledi in pohujšanja nas tako močno vabijo in vlačijo, naša poželjivost pa tako rada za njimi gre. Za to ljubi starši, vas opominjam, ne pozabite svojim otrokom izgledu svetnikov božjih, njih življenje skerbno pred oči postavljati, in jih opominjati, da tudi uni, katerih ostanke tukaj pod oltarjem večno veselje pričakujejo, jih učijo, to pozeleti in iskati, kar je zgoraj, ne pa tega, kar je na zemlji, in da je boljše, takšne priprošnike si pridobiti, kakor ljudem dopasti, ki na njih pogubljenje m'slijo.

Dalej ste tudi vidili, kako sem oltar na več krajih pod podobo sv. križa pomazilil s sv. olji, da bi bil kolikor je mogoče, spodobno pripravljen za nekervavo daritev sv. maše. Ravno s temi olji smo tudi mi pomaziljeni bli pri sv. kerstu in sv. birni. V teh zakramentih nas je sv. Duh pripravil za sv. tempeljne in oltarje, da bi se tudi tukaj Bogu darovalo, kar njemu dopada. Kaj pa mi reveži imamo, da bi darovali Gospodu vseh gospodov, narbogatejšimu stvarniku nebes in zemlje? Prerok David odgovori: „Daritev pred Bogom je žalostno sercé, zgrevenega in ponižnega serca, ti o Bog ne boš zaničeval.“ Sercé žalostno, ker je Boga razžalilo, sercé zgrevano, ker premišljuje, kaj je to Narsvetejšega razžaliti, sercé ponižano, ker vé, de je kazen zas'uzilo, takšno sercé, ktero se v pokori k Bogu nazaj oberne, je njemu dopadljiva daritev. In taka daritev Njemu na tem oltarju za naprej darujte! Že danes, kadar prvo mašo nad njim za vas, za vse dohrotnike nove cerkve, za našega milega cesarja in njegove namestnike, za žive in mertve farmane darujem, tudi vi v duhu svoje serca na novo posvečeni oltar položite, da bi jih Bogu darovali, da bi darovali vašo grevengo in pokoro, vaše prošnje in mo'itve in da bi od zgoraj prišlo potolaženje, vsmilenje in vse, kar je naši

duši potrebno. Le nikar ne pozabite gnad, ki ste jih dobili pri sv. kerstu in sv. birmi in kolikorkrat ta oltar vidite, tudi spominjajte se : Kakor on sem tudi jaz posvečen bil za božji oltar, na katerem se ima darovati Bogu dopadljiva daritev.

Se nekaj vas moram opominjati, kar ste zdaj pri blagoslovljeni oltarja vidili. Naredil sem pet križev iz posvečenih zern žlaha nega kadila, djal sem jih na mesto pet v kamen vsekanih križev, na vsak križ sem položil majhen križec iz voščenih svečic, sem tiste križe zažgal in ž njimi je tudi kadilo zgorelo. Ravno tako se morajo hudobne misli in poželenja v naših srcih pokončati, da se dobri duh pravega zadržanja okoli razširja ; in plameneti proti nebesom morajo naše molitve, da, kakor sv. Avguštin pravi, molitev se vzdiguje in božja milost pride iz nebes, vse to pa samo po Jezusu Kristusu, ki nam je s svojo smertjo na križu in skoz svojih pet kervavih ran moč zaslužil, za tretji hudobo in nam je odperl nebeške vrata, da naše molitve, potem pa nekdanji tudi mi noter iti zamoremo.

Vse to tedaj kar ste vidili vas opominja, da, kar dobrega imamo, vse smo zadobili po Jezusu, po njegovem trpljenju smo zadobili vse, in da vse naše djanje mora njemu dopadljivo biti, ako hočemo vredni in k naši sreči hoditi in stopati v to novo Bogu posvečeno cerkev.

Zatoraj moji ljubi ! zahvalite se Bogu, da ste tako lepo cerkev dobili, zahvalite se pa posebno s tem, da jo častite kakor se njej spodobi, da se ničesar drugega tako skerbno ne varujete, kakor z grehom tako sv. kraj oskruniti, da nobenkrat noter ne greste, brez da bi s pravo grivengo Boga za odpušenje svojih grehov ne prosili, da vsi eden drugega opominjate : „Ta kraj je svet, ki okolj njega prebivajo in ga obiskujejo, morajo sveti biti.“ Bog daj, da se to zgodi, in da se zmiram veselega serca spominjam, da sem vam ta kraj posvečeval ! Amen.

To so prelepe in podučivne besede tega sv. ogovora. Govorili pa so jih premilostljivi višipastir, ki že odnekadaj slovijo kot izversten govornik, tako serčno in milo, pa tudi tako razumljivo, da je vsaka besedica segala do živega. Knezoškof Valentin so rojen Nемеc in že več kot 17 let niso pridigovali po slovensko. Kdor jih je pa slišal, bi kaj stavil, da so rojen Slovenec in da vsako nedeljo stojijo na slovenski prižnici. Toliko premore dobra pa terdna volja ! — Po pridigi je bila sv. meša, po kateri so č. g. konzist. svetovavec A. Rečičky, rojen Čeh, zbranim vernim oznanili sveti odpustek, in tudi tako lepo po slovensko, da je gotovo vsakdo razumel vsako besedo. Po sv. meši se je posvečevalo pokopališče in ob pol 12tih je bilo vse pri kraju.

Pri kosilu je bilo okoli 40 gostov, in vse prav po domače in židane volje. Zdravice so se napivljale najprej presvitl. cesarju Francu Jožefu, ki je 13 tavžent gold. dovoljil iz cerkvenega zaklada za to novo zidano cerkev ; potem milostl. knezoškofu, ki so zdaj zdravje na-

pili čast. g. okrajnemu predstojniku žl. Steinbergu, č. g. okraj: inženirju Lorencu, č. g. fajmostru Kernjaku, ki so vsi skerbno trudili se, da nova cerkev tukaj stoji in stoji tako lepo prav v cerkvenem, gotiškem slogu. Stoj, stoj toraj lepa cerkvica tukaj v tihi samoti, in oznanuj popotvavcom slavo božjo, svoje farmane pa vodi po pravem potu v svete nebesa! —

Ob petih so se milostl. knezoškof odpeljali proti Kapli v rožni dolini, kjer je bila drugi dan sv. birma in dekanijiški shod. Tukaj so preč. gosp. dehant Janez Hafner svitl. knezoškofa sprejeli samo po slovensko, in zvečer jim napravili prelepo baklado in ognjavo. Zjutraj potem je bila ob 8. uri sv. meša, potem sv. birma, pri kateri so birmanci sprejeli slovenske lističe, slednjič se je obhajal dekanijiški shod, pri katerem so bili do enega vsi duhovni cele dekanije. Cerkevni duh se bo gotovo vnovič lepo oživil, in donašal obilno žlahnega sadja.

Po kosilu, pri katerem so nam g. dehant prav dobro in prijateljsko postregli, so se prečast. knezoškof odpeljali domu v Celovec. Dolgo smo vsi stali pred vratmi, vsi ginjeni za njimi gledali in v sercu zdihovali: „Bog ohrani nam dolge dolge leta toliko gorečega in tako prijaznega kneza in škofa Valentina!

* Iz Belaka. J. S. — 9. julija so prišli, kakor je že zadni list „Prijatla“ povedal, naš milost. knezoškof Valentin v Belak zakrament sv. birme deliti in dekanijiški shod obhajati. Zbrali smo se duhovniki Belaške dehantije, c. k. uradniki, srenjski predstojniki, učitelji in učiteljice s šolsko mladino in obilna množica mestjanov, spodobno sprejeti svojega višega duhovnega pastirja. Po vseh ulicah, kodar je šla slovesna procesija, so bile drevesca nasajene. Vse okna so bile okinčane s cveticami, venci in preprogami. Tudi lepih napisov v čast visokemu gostu sem vidil na nekterih hišah. Iz visokega farnega turna pa so razne bandera pozdravljale željno pričakovane kneza.

Pač je moglo veseliti milost. knezoškofa viditi toliko znamenj serčne radosti in udanosti svojih ovčic.

Drugi dan so v veliko veselje vseh pričujočih sami pridigovali, in v svojem apostolskem nagovoru duhovnike, učenike, starše in deželske predstojnike živo opominjali njih svetih dolžnost, in jih prosili, da bi jim pomagali po besedah sv. evangelja ljudi loviti za nebeško kraljestvo. — Prepričan sem, da bodo vsi poslušavci Njih pri-serčne in spodbudljive besede hranili v svojem sercu.

Po sv. meši so mil. knezoškof delili zakrament sv. birme, pred katero so birmancem v svoji molitvi razložili sedmero darov sv. Duha, katerega bodo pri tem zakramentu prejeli. Birmancov je bilo nekoliko sto.

Tretji dan je bil o 1/10 tih dekanijiški shod, pri katerem se je 26 duhovnikov znašlo. Naj popred so svitli knezoškof razložili, kako koristni so nam taki prijateljski pogovori, in da se le po ti poti jednodielno pastirsko ravnanje doseči zamore. V poskušnjo za prvi shod so

vzeli predmet iz sinodalnih naznanil, in vprašali, kaj je mar krivo, da se razujzdanost tako močno razširja po naši deželi. Mnogo vzrokov se je naštel, katerih odvernil pa dušnemu pastirju ni vselej mogoče. Le podučevati in posvarjevati in tako duhovnik kaj opraviti more. Pred vsem se je nasvetovalo gospodarjem in gospodinjam prigovarjati, da naj čujejo ne le nad svojimi sini in hčerami, ampak nad celo družino, in da nobenega razujzdanega posla v hiši ne terpé. Priporočevali so mil. knezoškof v ta namen bratovšine ali družbe za razne stanove, da bi se keršanski duh čim bolj in bolj oživiljal in se ta pregreha zaterala. Dalej so nam priporočevali bratovšine duhovnikov in posebno duhovne vaje, ki se imajo letos pervokrat v naši škofiji opravljati.

Tako so nam mil. knezoškof pot pokazali, kako se imajo obhajati dekanijski shodi, od katerih veliko dobrega pričakovati smemo; to-ranj seréna hvala naj jim bo za to koristno napravo.

* Iz nemške Koroške. + × +. (Sir. 6, 14—18). Na sv. Ane dan. — Naj se Ti vendar le enkrat oglasim, prisrčno ljubljeni moj trobec v milih slovenskih okrajnah, naj na tisti trublji Ti odpišcem, — pa morebiti ne v tistem soglasju. — Naš ljubi „slovenski Prijatelj“ je vzal zdaj tukajšne druge Koroške deca v svoje krilo, saj je on edini cerkveni list v Koroški škofiji in deželi. Ali kaj bi Vama obema le pisal, da bi vajne slovenske srca radovalo — zani-nivalo vsaj? Kaj bi Vama bilo od tod zanimivo na polju slovenskega živelja in slovstva, kad po slovenskih goricah milo trobiš — zastonj? Bom o tem moral že molčati, in pisati Vama o stvaréh, ktere primejo in zadevajo naj dražje in naj svetejše človeške duše: njeno presveto vero.

Lepe, slovesne veselice je obhajala, se vé, da po svoji šegi, tudi naša Labudska dolina. Saj veš, zvonov sva bila vselej vesela. Kot majhno dete sem v kak star pisker zvotil luknico in čavl (žrebl) v njo navezal, in bil mi je veliki farni zvon, par kravjih zvončkov sta bila manja zvonova, in nihče ni boljih zvonov imel, in nihče lepše zvoniti ni znal, kakor jaz. Odrasel fant se vrnivši iz šol, ki so dolgo, dolgo leto terpele, — ah kako željno je slušalo in požiralo uho prvo saboto večer mile glasove, kadar so v rajskolepi moji domovini večernice klenkali jutršni nedelji. Oh prsi ste bili pretesni za radost, ktero so solze zdajale in vskliki. In kadar je prišla šolskih praznikov zadnja sabota, ah kako tesno je bilo zopet srcé! Sem sedel pod vrtom na k'opi — in — ah ti moja mila sladka mati zraven mene, roko v roki, glavo na maternem krilu, in zopet so klenkali zvonovi iz kakih dvajset lin do ljubega dóma, kterega sem moral jutri zapustiti. In jaz sem lice skríl, in mati so roko na oči djali, in prišel je mlajši brat, in tih je počenul poleg mene in oklenivši se lo-čečega brata, so solze tréh se neizrečeno ljubečih src gorkeje tekle, in — zvonovi? — ah zdelo se mi je, da jokajo z nami, le samo da solz niso imeli. — Lej ljuba duša! ti vspomini, ta ljubezen, rekel bi simpatia do zvonov, to je ostalo tudi v poznejih letih, ko sem že

pastirčeval po slovenskih prijaznih goricah me je vsigdar čudno ganul zvonov slovesni, zdaj žalostni, zdaj spet veseli — zdaj tako rešnobni, alj vselj premili in čarobni glas.

Alj kam zabredem! Hočem Ti povedati sedanja, pa misli in čuti beguni uidejo v ljubo preteklo, vtonujejo v morje davno prošlih časov po edini biser, ki jia je še ostal — po biser spomina. — Nu, nič zató; — po tem, kar sem Ti povedal, (ali bolje: v spomin ponovil, saj ja z menoj vred še vse dobro veš) mi boš lahko verjel, kako rad sem se na slovesno blagoslovljenje novih zvonov podal, kakor pri naš domá ljudje na novo mašo, če mar par čevljev bosih domu pride. V nedeljo po Duhovem, 17. julija, smo obhajali to veselo slovesnost na Pelinjski gori, ali kakor tu pravijo „am Polling.“ Prečastni Labudski g. stolni dekan Gašpar Albrecht so se sami potrudili na visoko, strmo goro, iz ktere imaš naj lepši razgled po Labudski dolini, res rajske kar lego zadene, okolice in kraji. Ob kakih osmih se je svečanost pričela. Kako se zvonovi blagoslavljujejo, sam veš, če ti je pa všeč in „Prijatljeva“ volja, Ti bom kako drugokrat natančneje popisal, za danas le trohico dobiš.

Zvonova sta visela, eden 21, eden 9 centov težka pod zvonikom, veči že na vrvi, pripravljen, da ga kar potegnejo gor. Precej lepó sta bila okinčana oba, nju botra in botri zraven nju. Preč. g. dekan pridejo spremljeni od 8 duh. gospodov, in po postavnih molitvah in psalnih začne obred. Prali so svona zunaj in znotraj s blagoslovljeno vodó v znamuje, da naj bota čista zvona in njun glas, da sta odbrana le za bogočastno službo, kakor je dete po sv. krstnem pranju čisto in le Bogu posvečeno. Pomazilili so zvonove zunaj na sedmih križih, znotraj na štirih s sv. oljem bolanih in s sv. križmo v znamnje, da naj odpodita hudega duhá z njegovim sedmerim tovaršem, napuhom, zavidom, lakomnostjo itd. in da naj prebiva povsod, kamor daleč zvonov glas le sega sv. Duh s svojim sedmerim darovom, in milost (gnada) božja deljena po sv. zakramentih, in da naj vabi verne k naukom sv. štirih evangelistov. Na zadnje se je zapel sv. evangelj, ki nam pové takó lepó Martino pridno delavnost in Marijno brunno pobožnost, v spomin, da tudi zvon nam naj kliče: „Delaj in moli!“ Alj Ti nič po ušesah ne zvoni: „Ko dan se zaznava!“ Po dokončanem obredu se obernejo preč. g. dekan k zbranim farmanom s kratko ali premilo besedo: „Lejte,“ so djali, „tu imate lepo vbrane zvonove, glas se z glasom veže, da vsi vkup storijo prijetno petje, delo mojstra hvali. Ljubi moji! naj bo Vasa pošena fara tudi enaka petju vbranih soglasnih zvonov, naj ljuba edinnost pri Vas stanuje, prijaznost in mir itd.“ Malo katero okó je brez solz ostalo. — Ah ja, sem sam zdihnul, naj stanuje tu in povsodi, kamor kolj sega posvečenih zvonov mili glas, naj prebiva povsod ljubi mir, presladki, naj slaji dar božji. Naj vtihnejo viharji božje pravične jeze in kazni, vihar vojske in prepira z ljudmi, tuleči vihar nemirne

vesti; naj kraljuje v vsaki duši ljubi, sladki, trojni mir, mir z Bogom, — z bližnjim, — s seboj! —

V cerkvi so čast. g. stolni kaplan Davorin Kovačič, sloveč govornik, s krepko v srce segajočo besedo razložili začetek in pomen zvonov in njih blagoslovljenja. Po dokončani škofovski peti maši, kojo so služili preč. g. dekan, so gostoljubni Pelinjski g. fajmošter, Peter Boštjan Krajcar, slavni izdatelj izvirne paralele „Kristus in Kolumbus“ nazoče gospode povabili k prav prijaznemu kosilu. Med tem sta pripravala zvona na svoj visoki prestol in med godbo in strelbo se je vbral prvokrat vsih zvonov daleč segajoči, veličansko doneči glas. Res! ganljiv trenutek je bil! Vsi smo čestitali č. g. fajmoštru in cerkvenim očetom, da so tako lepó delo — se vé da z velikim trudom in tolikim troškom vendar takó srečno dognali: Bogu na čast, sošedom v izgled in sebi za hvalo! —

Včeraj na št. Jakopljevo smo bili na Rajzbergu, podružnici sl. Šmarske fare. Cerkvica stoji pod razvalinami starega grada, na hó-u pol uro pod Pelinjskem. Tudi ta soseska si je pripravila nov zvon in včeraj dopoldne je bil slovesno blagoslovljen. Lej brate! prišli so iz Trnjevskega grada (Thurn) sami milostni knez Lavantinski Anton Martin, spremljeni od preč. gg. stolnega dekana in — Vam, ljubi Celovski prijatljí! prej in zdaj in v spóminu vedno ljubega, ljubeznjivega korarja Janeza Vošnak-a, g. Serianc-a iz reda čč. oo. Jezuitov, rojenega in vrliga Slovenca in drugih. Blagosloveli so zvon milostivi knež sami, tudi pridigovali. Peto škofovsko mašo so pa zopet služili p. eč. g. stolni dekan. Kako lepó so povedali slavni govornik zgodbe Rajzbrških zvonov, njih in njih glasov pomen, ki nam kličejo: Slava Bogu, in mir ljudem! Kako so navdihnili pričujoče s srčnim, ognjenim veseljem do cerkvenega olepšanja, Ti nisem kos povedati — pa saj nisi — peregrinus in Izrael. Alj vsako oko je bilo solzno, kadar so premili, milostni govornik zvon ogovorivši, med drugimi djali: „Tak poj, poj v čast Bogú, poj in mir oznanuj vsim sošedom okrog, gor na planine, dolj v doline, in vabi jih k Kristusovi in zveličanskim naukom; vabi jih, ako bo treba, alj Bog daj, da redko kdaj, branit soseda nesrečnega ognja, branit deželo punta in hudega sovražnika, in spremljaj jih enkrat vse s svojim milim glasom v večni pokoj; in kadar boš čul, da so škof, ki so blagosloveli tebe, in drugi, ki so pripomogli k temu slavnemu delu, se tudi ločili od truda in dela življenja svetá — o zvon! poj, poj tudi jim: mir in večni pokoj!!“ — O hvala, preč večna, ponižna hvala večnomilostivemu Bogu, da je v naših, v veri tako mlačnih, žertev tako bornih in praznih časih obuditi hotel še srca, ktere s svojo keršansko-delavno vero in ljubeznijo še druge spodbadajo k enakemu djanju. Hvala Vama premilostna in prečastna gospoda, preuzvišeni knez in škof, in milostni g. dekan, da sta s svojo pričujočostjo hotla poslaviti keršansko delo. Naj vama pojó zvonovi vedno hvalo in zahvalo, Bog dal, da bi v prihodnje tudi Slovencom nekteri

zvon blagoslovila Bogu v čast, Vama in njim v veselje in zveličanje! Hvala Tebi, umni mojster, to Tvoje delo bo slavilo in razglašalo slovensko umetnost tudi po daljnih nemških krajih. Bil je Rajzbrški zvon že Samasatovo 1359. delo.

Povabili so po dokončani božji službi premilostni knezoškof duh. gospode v svoj grad, ker so jih s svojo navadno, prijazno gostoljubnostjo sprejeli. (Da pa Tebi, moj „Slov. prijatelj“ na tihem povem, koliko je nemških in koliko slovenskih duhovnov po naši dolini, imaš razmero lahko po tem, če Ti rečem, da obekrati je bilo med 9 duhovniki le po dvoje Nemcov.)

Ali Ti čem o vremenu še tudi kaj povedati? Saj zvon poje: „Fulgura frango,“ in zdaj vsako nedeljo molimo: „A fulgure et tempestate.“ Ah ja, treba je! — Od meje Plibržke fare čez Grebenj in v St. Andraž Ti skorej ni ene cele strehe; snopje Ti leži Bog vé čigavo na čigavemu polju, in nobeno Ti ne enega klasa, kaj še le zrna ne glešta; drevje podreno, v St. Andražu lepi drevored od Lavretanske cerkve do kneževega poslopja vès okleščen, lipa nad lednico podrta itd. Naj starji pravijo, da živa duša takega ne pomne. To je bilo 20. in 24. julija. — A fulgure et tempestate libera nos Domine! 24. t. j. v nedeljo, je tudi na cesti vstric Šmarske fare neko žensko, ki je ravno od popoldanske božje službe iz Wolfsberga šla, strela vabila. A subitanea, improvisa et perpetua morte libera nos Domine! — Et ab omni — malo — saj zavolj hudobije, zavolj porednosti, čiča griha, kakor Srbliin pravi — pride vse zlo in hudo! — Skoraj tri dni je zaporedoma zmirom treskalo in vrelo v enem po meglah in oblakih, kar strah in groza je človeka uže bilo. Toča je po mnogih krajih, posebno po gorah silo škodo storila; strn, koruza, ajda, vse je proč. Vsmili se o Bog! — Kaj bi še pisal, saj bo menda mešance že dost. Po veselem sem Vama javil žalostno, in tako bo menda spremembe dovolj. Lej beseda: sprememba, me spomne na še nekaj. Tudi v naši sosesčini se silna sprememba godí. Starodavni sedež Lavantinskih knezov bo zdaj od svojih dozdajnih prebivavcov skoraj savsem zapuščen. Hvala Bogu! da veličansko, častito poslopje, v katerem so sto in sto let vladali skrbni in slavni preuzvišeni knezi svojo čredo, hvala Bogu da ne pride v kremplje mogočnega svoda in kralja našega sebičnega veka, komu imé „industria;“ da ne bojo kolovratí onod drdrali ali parostroji sopihali, kjer je bil zbor očetov tisuč in tisuč duš, od kod so se razpošiljali pastirji in vladarji keršanskih čed. Že podirajo, prenarejajo, zidajo, tesajo in oblajajo rokodelci čč. oo. Jezuitov, po obširni palači, in jo pripravljajo sa svoje potrebe in razmere, in skoraj bo priletel učeni roj pobožnih sinov sv. Ignacija s svojo blagonosno gorečnostjo.

Ali Vi nas bote zapustili! Vi, katerih smo bili dosihmal vajeni, kateri ste bili nam znani in ljubljeni! Bog Vas kliče! Tak pa z Bogom! Naj bo božja pomoč in slovenski, prijazni pozdrav po vsih

Vaših potih! Veselj se ljuba keršanska čreda milih slovenskih goric
svojega novega očeta, pasterk! boš čul in okusil vsaj enkrat, kako
sladek je matern glas iz očetovih ust! — lej prijatelj — spomni se,
kar sem pred letom in letom Ti v spomenar napisal med drugim:

Lej! tako vrsti se vse,
Kraji, duše in vreme.
Naša pot človeško je življenje.
Zdaj veselje, zdaj trpljenje:
Vse vrti in versti se!
Le sprememba je očitna,
Ona sama stanovitna —
Dok' jo večnost vstanovi;
Da b' se le še tam verstilo
Večno v bolje spremenilo
Tam kjer solz nobenih ni.

Taka je. Mi pa:

gratlls Vobls peraCtIs
antlstltes LaVantlnl
tVa sVMVs nVnC seCCVtVrl praeCepta
reCtor gVrCensls,
saLve!

Z Bogom dragi, premili moj! skoraj kaj zatrobi, da bo odme-
valo od naših src, in iz naših perés. Vès Tvoj +×+.

Iz Gorice. „La ottava di sant Ermacora al è la ottava
dellis disgraziis“ to je, osmica sv. Hermagora je osmica nesreč,
je star prigovor v Gorici. Skoraj vsako leto se okoli 12—19 julija
mesca, ko se tukaj pri nas god in spomin tega svetnika obhaja, kaka
nesreča prigodi, ali se namreč kdo utopi, ali se kdo drugači ubije ali
poškodova. Letos se je 14. dan julija streže našega milost. kneza in
nadškofa, iz visokega doli v dvorišče padši, ubil, da je koj mertev
ostal. In še kaj drugih enakih nesreč pripovedujejo. Nesreča nikoli
ne počiva, godijo se nesreče tudi v drugih časih leta, ali nikoli tako od
njih ne govoré ljudje, kakor rečeno osmico, in dozdeva se mi, kakor
bi enake nesreče svetniku pripisovali. Namestu ga tedaj spodobno ča-
stiti, se tega svetnika, patrona Goriske škofije, bi djal bojé, in se ga stra-
šijo. In ta vraža je tako globoko vtisnjena v sercu našega ljudstva, da
še clo bolj podučeni možje se je popolnoma znebiti ne morejo. Vsaj
jaz poznam nektere take gospode, ki so mi prav resnobno od te stvari
govorili. Taka je pri nas; ali ravno mi na misel pride, da se take
vraže tudi drugod po svetu nahajajo. Ako se ne motim, sem pred še-
stimi ali petimi leti v Zagrebačkem katoličkem listu leta 1852 kaj prav
enekega bral iz Slavonije; ker pa tega lista ravno pri rokah nimam,
za gotovo reči ne morem več, kakor toliko. — Pač bi bilo torej po-

trebno, da bi duhovni pastirji ljudstvo o takih priložnostih podučevali, da ljubi božji svetniki nam ne pošiljajo nesreč, oni, ki so z Bogom, ki je sama ljubezen in dobrot, tesno sklenjeni, in nas neizrečeno ljubijo, in za naš dušni in telesni blagor neprestano Boga prosijo. Kako zamore li kristjan, ki vse to veruje, le pomisliti, da mu nesrečo svetnik pošlje? Da se torej kaka nesreča prigodi o tem času, imamo drugod uzroke iskati.

Tudi mi smo v Gorico dobili nove bukvice, ki imajo naslov: „Mlinarjev Janez“ itd. spisane od g. F. Kočevarja. Koj sem knjizico brati začel, ali tudi skoro iz rok djal, ker mi beseda ni nič kaj dopadla, ki je odveč nepravilna. Ali ko je „Slovenski Glasnik,“ v zadnjem listu jo zavoljo njenega obsežka pohvalil, sem se posilil, da sem jo vdrugeč v roke vzel, ter jo do konca prebral. Res je, kar Glasnik pravi, da je „gradivo lepo ubrano, in da bise utegnila postati prava narodska knjiga, posebno če bise jej popilila beseda.“ Ali meni se vender, nekaj v nji nikakor ne dopada, in ako bi se kedaj ta knjiga vdrugeč natiskala, bi imelo popravljen biti, in to je, da drugih manjih stvari ne omenim, kar se v nji bere od samoubojstva. Janez, pravi slovenski junak, in pobožen kristjan, si hoče dvakrat sam svoje življenje vzeti, enkrat, ko se vidi v sužnosti, si sterga iz ran vezila; vdruge se hoče v morje stermoglaviti, in v valovih poginiti. To je naravnost nasproti temu, kar nas sveta Jezusova vera uči, da imamo vsako nadlogo in težavo in vse terpljenje vsi udani v voljo božjo prenašati. Drugega ne omenim, to dovolj kaže, da se rečena knjiga ne more slovenskemu prostemu ljudstvu priporočevati, ako se ne popravi.

Šole se sklenejo letos pri nas prvo polovico mesca avgusta, tedaj pred velikim Šmarnim; to je, ne samo bogoslovske, ampak tudi latinske in nemške šole. Vzrok temu so letosnji nemirni časi, sicer bi bile šole terpele notri do konca rečenega mesca, kakor je tu stara navada.

Čudna je moč gnade božje, posebno v spreobrnjenji grešnikov. To vidimo tudi pri mladem gluhonemem judu, od kterega uže cela Gorica govori, zato menimo, da moramo to stvar tudi bravcom Prijatla naznaniti. Ko se je namreč v Gorici osnoval zavod ali inštitut za gluhoneme, je tudi nek Gorišk jud svojega gluhonemega sinka notri dal. Mladi jud je bil v zavodu kaj vesel, v tovaršii toliko enako nesrečnih otrok, ter se je v kratkem vedel z njimi razumevati, in tako se je dogodilo, da je od njih se tudi navadil znanje sv. križa delati, in več drugega enakega, kar je vidil pri svojih tovarših. Posebno rad je imel podobe svetnikov, ter jih tudi svojim starsem domá kazal. Ali ko so ga starši zavolj tega kregali, jih je potem vender le skrivaje hranil. Kadar so se drugi otroci v svetem kristjanskem nauku podučevali, je hotel biti tudi on vselej pričujoč, akoravno so mu bili njegovi starši to ostro prepovedali. Ni ga bilo

otroka bolj zamerkljivega pri nauku od svete Jezusove vere, kakor je bil naš mladi jud. Tu se je navadil svetih resnic naše vere, in je hotel koj kristjan biti. Ko so njegovi starši to zvedeli, so hoteli obupati. Vzeli so ga iz inštituta, ter ga strahovali, mu pretili, ga tepli, in ker vse to ni nič zdalo, so ga v Terst poslali k svojim prijatelom in znancom, da bi tudi oni skušali ga zopet na druge misli spraviti. Začeli so ž njim lepó ravnati, mu zdaj zlate verižice, zdaj kaj drugega enakega darovali, da bi ga premotili, ali — vse zastonj. Naš mladi jud, (ima ravno sedemnajst let) je stanoviten, in ne da se omamiti. Kaj stori? gre sam v škofijo, in ker ni pervikrat kaj opravil, pride zdrugič sam verhovnega pastirja prosit, naj bi ga kerstili. Izročé ga tadaj vodju zavoda gluhonemov, da med tem ondi čaka, dokler se stvar bolj jasno reši, in mladeneč se bolj v veri podučí. Med tem, kakor sem slišal, se je visokemu namestništvu v tej zadevi pisalo, kar se je zdelo tim bolj potrebno, ker tukajšni judje, posebno pa njegovi starši, kakor si vsak lahko sam misli, vse strune napenjajo, da bi se mladeneč ne kerstil. Kar sem do zdaj zvedel, je to. Drugo pot morebiti kaj več.

V poslednjem listu prosim popraviti tiskarski pogrešek na strani 443. v 13. versti od zdolej 1853. namestu 1858. in v versti 15. naj se bere 1854 ne pa 1851.

Duhovske zadeve.

* Kerška škofija: Sveti Oče papež so imenovali visokočast. Jan. Mih. Ahatz-a stolnega prošta, svitli cesar pa visokoč. g. Hein. Hermann-a stolnega korarja, čč. gg: Maks. Wallner-ja, Jan. Rauscher-ja in Jan. Raupl-na častne stolne korarje v Celovcu. ČČ. gg. so imenovani fajmoštri: Kuchler Jos. na Pontablju, Kompoš Šim. v Svečah blizo Kotarč, in Eizinger Leop. v Lölíngi. G. Leskovšek Jan. gre za začasnega poljnega kaplana v Berno. G. Heiser Jan. pride za eksposita k Mariji pomočnici, g. Marovšnik Jern. za beneficiata v Hüttenberg, g. Nappel Karl za provisorja k sv. Jakobu pri Kerci. ČČ. gg. kaplani so prestavljeni: Leks Gabr. za mestnega kaplana v št. Vid, Ertler Pet. za mestnega kaplana v Velikovec, Kren Jož. v št. Kocijan, Mačnik Ed. v Naborjet, Kalt Gašp. v Eržno, Rieder Jan. v Hribe, Simoner Mih. v Vogliče, Godec Jan. v Terbiž in Kac Štef. v Podkernos.

* Ljubljanska škofija: Č. g. Jančz Fajdiga gre za poljnega bolniškega kaplana k brigadi G. M. Ravberja v Gradec; g. Mih. Kotnik pride za kaplana v Senožeče, g. Fr. Pustaverh pa v Šmarten na Tuhinskem, č. g. Luka Mrovie, fajmošter v Zalemlogu, se poda v pokoj; č. g. dekan v Postojni je umrl. R. J. P.

* Goriška nadškofija: Č. g.: Fil. Kramer pride za fajmoštra v Nemške rovte, Jan. Selakpa v Jagersčee; — Jak. Fil. Kafol za eksposita v Pečine.